OT Filmlerle 4

HAYATIN SEVDA KARŞISINDA NE ÖNEMİ VAR

OT ÖZEL
EYLÜL 2018
FİYATI **10 TL**
KKTC FİYATI 11 TL
ISSN 2149-5947

maksat hatıra olsun

**ŞENER ŞEN | TUNCEL KURTİZ | METİN AKPINAR | CÜNEYT ARKIN | NEJAT İŞLER | ONUR ÜNLÜ | BURAK AKSAK | SELÇUK AYDEMİR
MURAT MENTEŞ | PERRAN KUTMAN | CHARLIE BROOKER | HASAN SALTIK | SERAY ŞAHİNER | SIDDIK AKBAYIR | OSMAN SINAV
GEORGE R.R. MARTIN | KAAN ÇAYDAMLI | OSMAN CAVCI | KEN SHABBY | EMİRHAN PERKER | BAHADIR MERMUT | REWHAT**

OT Çizgi Roman

OT ÖZEL EYLÜL 2018 - Kültür Sanat, Çizgi Öykü ve Mizah Dergisi **İmtiyaz Sahibi ve Yayıncı:** MEDU YAYINCILIK TİC. LTD. ŞTİ.
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Hakan Unudulmaz **Satış ve Pazarlama Direktörü:** Hakan Unudulmaz **Reklam:** greta@otdergi.com **www.otdergi.com**

Adres: Teşvikiye Mah. Akkavak Sok. Karahan Apt. No: 17 Kat: 2 D: 7 Şişli / İSTANBUL Tel: (0212) 274 33 54 **Baskı:** İleri Basım Mat. Amb. Reklam Tanıtım Yay. ve Teknik Hiz. Tic. A.Ş. Bahçelievler Mah. F. Çakmak 2. Cad. Güzelşehir Sit. 22. Villa No: 1 Anp/22 Büyükçekmece / İSTANBUL - Tel: (0212) 454 32 55
Genel Genel Dağıtım: DPP (0212) 449 63 63 - **ISSN:** 2149-5947

OT'ta yayımlanan tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazılı, basılı ve görsel yayın organında ve sanal ortamda kullanılamaz.

HASAN SALTIK

HASTANEDEN STADYUMA

1997 yılında bir gün, şirkette otururken, kapıdan Tuncel Kurtiz girdi. O güne kadar yaptığımız albümlerin hepsini biliyor, biraz da Kalan Müzik zor günler geçiriyor diye kalkmış gelmiş. Sohbete başladık, çok geçmeden "Şeyh Bedrettin Destanı" projesi ortaya çıktı. Fikir onundu, hemen hayata geçirdik.

Aradan yıllar geçti, o Kalan'a gidip gelmeye devam etti. Bazen Yılmaz Güney'le Çukurova'da geçirdiği günlerde duyduğu Kürtçe Ermenice müzikleri anlatırdı, bazen cazdan konuşurduk. Müzik bilgisi o kadar iyi ve genişti ki, zihnimi açardı.

2002'de Marsilya'da bir fuara katılmıştım, bir günlüğüne Paris'e röportaja geldim. Bir geceliğine yer bulmam lazım, hiçbir otelde yer yok. En sonunda, daha arka sokaklarda dördüncü beşinci sınıf bir otel buldum. Resepsiyondaki adam, benim Türkiye'den geldiğimi öğrenince "Burada bir Türk oyuncu kalıyor, adı Tuncel Kurtiz" dedi. Oda numarasını alıp aradım. Hayli zamandır görüşmemiştik. Sesimi duyar duymaz "Dur" dedi, beş dakika sonra fötr şapkası ve pardösüyle lobideydi. Bir film için Paris'teymiş, o da yer bulamadığı için bu otele gelmiş. Sabah altıya kadar şarap içip Paris sokaklarını arşınladık. Can Yücel'den, Cahit Sıtkı'dan şiirler okudu.

Yıllar içinde Kazdağları'nda komşu olduk, dostluğumuz ilerledi. Yine Kazdağları'nda Neşet Ertaş'ın da olduğu bir gün oturup sabahladık. Ben iki sanatçının farklı yollardan gelip de nasıl kaynaştığını o buluşmada gördüm.

Grup Yorum'un İnönü Stadyumu'nda vereceği konser öncesi Tuncel abi hastaydı. Önceden konserde bir şiir okuması konuşulmuştu ama doktorlar sağlığını gerekçe gösterip izin vermedi. Ben "Bu konser sana iyi gelecek abi" dedim, yatağından kalktı geldi. Sahneye çıkmadan önce yorgun olan insan, 50 bin kişinin karşısında büyüdü büyüdü, 15 dakika boyunca şiir okudu. İzleyiciler, hasta olduğunu anlamadılar bile. Vefatından sonra internette en çok paylaşılan videolardan biri o konserde okuduğu şiirdir. Oysa o gün, sahneye çıkmadan 3 saat evvel hastanedeydi. Sahneden indi, iner inmez hastaneye geri götürdüm. Doktorlar da inanamadı sahnedeki haline.

Sinemaya yıllarını vermesine rağmen, Ezel dizisiyle yeniden tanındı, şöhreti tazelendi. Bu duruma içerler "Şu işe bak" derdi. Yolda durdurup durdurup imza isteyenlerden bunaldığı vakit, bizim stüdyoya giderdi. Çoğundan benim haberim bile olmazdı. Gidip şiir kayıtları yaparmış. Hâlâ Kalan stüdyolarında Tuncel Kurtiz'in şiir kayıtları durur.

1930'larda doğanların ne kadar özel bir kuşak olduğunu; Cem Karaca, Fikret Kızılok, Tuncel Kurtiz, Neşet Ertaş'la yaşadım ve gördüm. "Daha yaşanacak yıllar var. Kazdağları'nda komşuluk yapacağız" diye düşünürken, bir sabah haberini aldım... Tuncel Kurtiz gitti, bir abimi daha kaybettim...

NEJAT İŞLER

ZAMANSIZ

Geçemeyen sene bir sürü arkadaşımdan ayrı bıraktı beni... Zamanla aram pek iyi değildir zaten. 29 Şubat doğumluyum mesela, 4 yılda bir... Bunun dışında kendimi şanslı sayarım yine de... Çok güzel şeyler yaşadım, çok güzel arkadaşlarım, abilerim oldu. Son bir sene içinde, bir şekilde zaten birbirini tanıyan abilerim, bir bir gitti. Yalnız kalmakla ilgili bir sorunum yok. Sadece nefesini sevdiğim birinin yakınlarda olması beni rahatlatır. Bencilce bi şey, biliyorum. Ama birbirimize ihtiyacımız olduğunu hissediyorum ve bunu değerli buluyorum.

Aktör olmaya karar verdikten sonra, şansım ya da tercihlerim, beni bu işin en ehli, en usta, en heyecanlı, en mahir insanlarıyla, bir şekilde karşılaştırdı. Çok şey öğrendim, çok şey paylaştım her biriyle. Keşke seninle, daha fazla zaman geçirseydik Tuncel abi...

Hayatımı, bir şekilde "Rock'n roll" ve "Marksizm" üzerine kurdum şimdiye kadar. Biliyorum, kulağa biraz garip geliyor... Kuşkudaydım uzun süre "Böyle bir karışım olabilir mi" diye... Tuncel abi, ilk gördüğüm an beni olumladı. Galiba 70'i geçmişti tanıştığımızda. Mick Jagger'la Fidel Castro arasında bir yolculuk yapıyordu... "Sex, drugs, rock'n roll" ve "Mülkiyetsizlik" bilincini şahane birleştirmişti. 70 yaşında. "Gâvurlar" buna "Mentorluk" diyorlar galiba... Türkçe adıyla "Rehberlik" olsa gerek... Bir anda benim rehberim oldu. Bilmediğim denizlerde yüzmeyi sevmem. Tuncel abi, bana o denizleri anlattı. Yunusları, köpek balıklarını, sazanları, ahtapotları...

Bu dergiye yazma nedenim Tuncel abi'dir... İlk yazımı yazarken, "Okuyunca sevecek mi acaba?" diye düşünmüştüm. Babamı anlatmıştım, okuyanlar bilir... O okuyamadı.
Ben, hayatımda böyle okumaya düşkün, gelişmeleri takip eden, kendini yenilemeye, taze kalmaya çalışan bir ruh görmedim.

Seninle ilgili bi şeyler yazmak, başkalarıyla paylaşmak, ki sen paylaşmayı çok seversin, o kadar zor ki... O kadar zor ki.

Seni galiba en çok, Grup Yorum'un konserindeki halinle hatırlayacağım... "Yetti artık" diye haykırışınla...

Gerçekten; "Yetti artık"...

Yaşam, kutsanması gereken bir şeyse eğer, bunu en iyi beceren, en iyi gösteren, en çok yakışandı o... Kadının en güzelini sevdi, yemeğin en güzelini yedi, şarabın en güzelini içti... Bana hep kızardı; "Sanatçı gibi değil, kamyon şöförü gibi takılıyorsun!" diye... "Aynı yerden gelmiyoruz!" gibi bi savunma kurardım ben de... Nedense!?

"Zamanın ruhu"nu anlamak maharet istiyor... Mahir'di işte o... "Korkmadan, yılmadan yaşamak gerek" derdi. Yılmaz'dı işte o... Son yıllardaki birikimiyle, çocukluğunu geçirdiği köye yerleşti Edremit'e, toprağa, suya, denize yakın olmak için... Deniz'di işte o... "Alayına isyan" dediğini duymuşluğum var. Bedreddin'di işte o...

Yaşına, dünya üzerinde geçirdiği zamana değil; haline, tavrına, paylaştıklarına ve muhteşem yaşam enerjisine saygı duydum hep... Çünkü "zamansız"dı işte o... Zaman nefes almakla geçen günler değil, birinin aklında olmakla ilgili biraz... Hayatın kronometresini sen değil, senin yanındaki tutar. Bu yüzden, etrafında "biriktirdiği" büyük kalabalıktan biri olarak söylüyorum; "Zamansız bi adamsın Tuncel abi, biz seni sakladık... O kadar"...

ÖĞRENMEYE DUYULAN AÇLIK VAZGEÇİLMEZİMİZ OLMALI

SAVAŞ YILLARININ İÇİNE DOĞDUM

1941 yılının 2 Kasım'ında dünyaya geldim. Bir anlamda savaş yıllarının içine doğdum. Ekmek karnesinin olduğu dönemler; nüfus kâğıdımda da "ekmek karnesi verildi", "basma verildi" diye damga var. Yeni doğmuş çocukların aylıktan bir yaşa, bir yaştan üç yaşa, üç yaştan yedi yaşa kadar gramajları tayin edilmiş ve verilmiş. Böyle bir dünyanın içine doğdum. Benimle yaşıt bir radyomuz var. Doğduğumda babam almış; altı lambalı bir Philips radyo. O yıllarda, başından ayrılmaz, sürekli dinlerdik... O altı lambalı radyodan çıkıp bugünlere kadar geldik ve aradan geçen yetmiş beş senede, sayısız gelişme oldu. Ülkenin bir hastalığı doğdu buradan: hızlı gelişime ayak uyduramama hastalığı. Çağdaş teknoloji hayatımızın her alanında ama biz onu kullanmayı bilmiyoruz. Etrafımız çevre yollarıyla çevrili ama çevre yolu kullanma eğitimimiz yok. Sol şerit mesela sadece geçmek içindir, halbuki biz sadece oradan gideriz. Böyle güzel bir milletiz biz...

İTİRAZ ETMEYİ BİLMİYORUZ

Biz itiraz etmeyi bilmiyoruz. Ama niye bilmiyoruz? Din argüman olarak kullanıldığı zaman, itiraz etmek isyan gibi, Allah'a şirk koşmak gibi algılanıyor. Allah muhafaza nar-ı cehennemde cayır cayır yanarsın. İnsanların "Cennete gideceğim, huri göreceğim" diye diye kendini patlattığı bir dönem bu. Böyle bir mantık olur mu? Çok kötü bir zamandan geçiyoruz ve bütün bunlar nasıl düzelecek bilemiyorum.

Çocuğunun bilgiye ulaşmasını sağlayacaksın... Onun içindir ki kültürel açlık; yani bilgi açlığı, yani öğrenmeye duyulan açlık vazgeçilmezimiz olmalı.

ÖNCE OLANA KARŞI ÇIKMAYI ÖĞRETMEK LAZIM

Sadece umut aşılamaya çalışmak değil, önce olana karşı çıkmayı öğretmek lazım. İnsanlar, olandan memnun olmamayı öğrenmeliler. Sonra memnun olmadıklarının yerine bir şey koymak için düşünüp duracaklar ve onu konuşacaksın. Umut işte o zaman olur.

BAŞKA AÇLIKLAR, BAŞKA MUTLULUKLAR ARAMALIYIZ

Kültür ihtilali ne demek? Zihniyet farkı demek. Önce zihniyetini değiştireceksin. Çocuğunun bilgiye ulaşmasını sağlayacaksın. Tesadüflerle bugünlere kadar gelindi. Beslenme içgüdüsünün ve üreme içgüdüsünün mutluluklarından başka açlıklar ve başka mutluluklar aramalıyız. Onun içindir ki kültürel açlık; yani bilgi açlığı, yani öğrenmeye duyulan açlık vazgeçilmezimiz olmalı. Yoksa yönetilen, süründürülen, ve ancak istendiği kadar gelişen bir ülke olmaya mahkûm olup kalırız.

BUGÜN ÜLKEDE DOMATES YOK

Ben İstanbul Aksaray'da doğdum, büyüdüm. Çocukluğumda bostanlardan domates alırdık. İki tür domates vardı. Sırık domatesi; iri, büyük... Satıcılar "kaldırım taşı gibi domates" diye satarlardı. Bir de kır domatesi vardı. Pekin köpeği gibi. Dörde kırılırdı, şeftali domatesi de denilirdi ona. Anneciğim rahmetli, yeşilini böyle koklardı mis gibi domates kokuyor diye. Bugün ise ülkemde domates yok. 144 tohumlu İsrail domatesi geliyor, o da tohum olarak gelmiyor, fide olarak geliyor. O fideyi ben almak zorundayım, çünkü yerli şirketler İsrail'le anlaşarak getiriyorlar ve yemek zorunda kalıyoruz... Tohumundan üremiyor, bir defa ekiyorsun ve bitiyor. Şimdi çok az yerde domates kaldı. Çanakkale Biga'da var, Ankara Ayaş'ta var, İzmir Yamanlar'da var. Yamanlar domatesi 600-700 gr olur, mis gibi de kokar. Eğer bunlara sahip çıkmazsak, bundan sonra domates yok.

KÜLTÜR EMPERYALİZMİ

Dominant kültür gerçeği her alanda; yemek de bir kültür çünkü, o da dayatılıyor. Zannediyorum 60'lı yılların sonunda, Türkiye'de soya üretimi yasaktı biliyor musunuz? Bakın bakalım kim yasaklamış? Sonra serbest bırakıldı. Kim için? Hayvanlar için, insanlara yok, çünkü proteini fazla. Bu toplum proteinle beslenirse düşünür, düşünmek de insanın başına bela getirir çünkü. Fazla düşünmeyeceksin, büyüklerin ne diyorsa onu dinleyeceksin. Radyoyu açacaksın, TRT haberler ne söylüyor ona göre davranacaksın ya da işte yandaş medya ne diyor ona göre davranacaksın, o zaman hiç üzülmezsin. Ama düşünürsen, bir şeyler araştırmaya çalışırsan yandın. O yüzden gıdada da bu kültür emperyalizmi gelişti.

HER ŞEYİN HAZIRI İSTENİYOR

Biz nesil olarak okumaya ve öğrenmeye muhtaçtık ve bir devlet memuru olup belli bir maaş almaya, belli bir ikramiye almaya ve onunla el verdiğince yaşayıp; hatta onun içinden tasarruf edip o tasarrufu bankalarda değerlendirmeye programlanmıştık. Bugün öyle değil. Bugün her şeyin hazırı isteniyor. Oysa bir devlet memurluğu ya da özel sektörde yüksek maaşlı bir iş kaç kişiye nasip oluyor? Bugün ülke nüfusumuz aşağı yukarı 78 milyon sanırım. 78 milyondan çocukları ve ihtiyarları düş, 17 milyon hane var, o kadar insan ev geçindirmek için çalışıyor ve bu insanların önemli bir bölümü açlık sınırının altında. Dünyaya baktığın zaman ortalama çok daha kötü, 1.5 milyar insan aç ve günde ortalama 1 dolarla yaşamaya çalışıyor. Yani 3 lirayla hem yemek yiyeceksiniz, hem kahvaltı edeceksiniz, giyineceksiniz ve bir evde oturacaksınız: bu imkânsız.

EŞİTLİK DEMOKRASİYİ DE BERABERİNDE GETİRİR

Şimdi sen bir işadamısın; öğlen tatilinde sandviç mi yersin, sahanda yumurta mı yoksa kuşkonmaz yahni mi yersin? Biri gider simit yer, bir başkası saunaya girer, biri golf bir başkası basketbol oynar. Bu tercihler neye göre değişiyor; ekonomik hiyerarşiye göre... Her şeyden önce insanlar doğru bilgiye, güvenilir bilgiye eşit ulaşmalı. Temiz havayı eşit solumalı, eşit beslenmeli, aralarında uçurum olmamalı. Kültür bakımından da eşit beslenmeli, asimetrik enformasyon olmamalı. Biri ayşe kadın fasulye bulmak için market pazar dolaşırken, bir başkası yiyeceklerini bile yurt dışından getiriyor ve böyle mutlu oluyor. Ama hasta olacak haberi yok. Çünkü insan bulunduğu iklimlendirme içerisinde üretilen yiyeceklerle beslenmeli. Yoksa sağlığın bozulur. Yani istavrit tutmak için köprüde beklerken, başka biri fil vurmamalı. Negatif tatminlerimiz de eşit olmalı. Bu yönde bir eşitlik demokrasiyi de beraberinde getirir.

YAŞAMAK İÇİN YAŞATMAK ZORUNDASIN

Dünyadaki gelişime ayak uyduramazsanız sömürüleceksiniz. Sömürülmezseniz iç savaş çıkacak ve birbirinizi yiyeceksiniz ve ayıklanacaksınız ki ötekiler daha mutlu yaşasın. Vahşi kapitalizmin yaşamak için yaşatmak zorunda olduğunu öğrenmesi lazım. Biraz daha az kazan, o da biraz yükselsin, eşitliğe doğru yaklaşın güzel olmaz mı?

BEN ŞANSLI BİR ADAMIM

Ben çok şanslı bir adamım, ben mutlu bir azınlığım. Bu söylediklerimden daha iyi yaşıyorum Allah'a şükür. Ama benim bir tek avantajım var: Ben sanatımı satıyorum. Benimki de emek ama bildiğimiz anlamda işçi emeği, kol kuvveti değil. Başka bir şey yapıyorum. Ve bu başka bir şeyde de bana para vereni eleştiriyorum. "Bak böyle yapma" diyorum.

İNSANLAR DOĞRU BİLGİYE NASIL ULAŞACAK?

Tiyatro bir burjuva sanatıydı, sonradan artık herkes için bir gereksinim halini aldı. Eskiden mesela öğretmenlere, öğrencilere indirim yapardık biz, bugün her şey maalesef çok daha pahalı, tiyatro da çok pahalı. Hala daha sinemanın ve tiyatronun olmadığı birçok ilimiz var. Kasabasından çıkmamış milyonlarca insanımız var. Peki bu insanlar doğru bilgiye nasıl ulaşacak? Evinize bir televizyon giriyor; müthiş bir oyuncak, oradan insana yeni bir pencere açılıyor. Demek ki televizyon doğru kullanılsaydı, kim bilir nerelere varılırdı, nasıl bir kamuoyu oluşurdu, nasıl bir popülasyon yetişirdi. Ekran kapatmak yerine, kanallara ceza vermek yerine klasik müzik ya da bilgi programı yayını yapsalar ya? Hiç değilse doğru bilgiye ulaşsın insanlar. Sıkılsalar bile televizyondan bir şeyler almış olurlar...

HER BÖLGENİN AYRI SESİ VAR

Alt kültürden gelen talep, üst kültür tarafından kabul edilirse evrensel olur. Arjantin'in tangosu örneğin; alt kültürden geldi, üst kültür tarafından benimsendi ve evrensel oldu. Bugün, gelişmekte olan ülkelerde dans dersleri veren kurumlara giderek tango öğreniyor herkes. Caz, New Orleans'ta cenaze merasiminde yakınma anlamında ortaya çıktı. Alt kültürden geldi, üst kültür tarafından benimsendi. Türkiye'de ise saray kültürü ve klasik Türk musikisi kimseye geçmiyor, hep aynı yerde kalıyor. Yine Türk Halk Müziği müthiş bir kolaj. Her bölgenin ayrı sesi var; hoyratı ayrı, bozlağı ayrı, deyişi ayrı. Ama bir yere gelemiyor ve evrensel de olamıyor. Bütün mesele bu. Bizim harsımızı da, örfümüzü de, kültürümüzü de; alt kültürden gelen şeyi üste taşıyarak ve üst kültürün kabul edeceği seviyeye eriştirerek evrensel yapma çabamız olmalı.

DÜNYA KLASİKLERİNİ OKUMAK LAZIM

Dünya klasiklerinin neredeyse hepsini okudum. Rus edebiyatının yeri tabii ki ayrıdır. Balzac'ın Vadideki Zambak'ını bilmezsen, Kafka'nın Felice'ye Mektuplar kitabını okumazsan yeşille beyazın uyumunu, kadının güzelliğin algılaman aşağı yukarı imkânsız olur. Knut Hamsun okumazsan, açlığı bilemezsin. Örneğin bir aktörsen, açlığı oynayamazsın. O yüzden dünya klasiklerini okumak lazım. Yeni, çağdaş şeyleri de okumak lazım. Bilgiyi takip edecek, okuyacaksın ama her türlü bilgiyi okuyacaksın. Mesela evrenden kimsenin haberi yok. Kenan Evren zannediyorlar. Güneş sistemimizden kimsenin haberi yok. Kaç güneş sistemi var? Bizim güneş sistemimizden sekiz tane var. Dediğim gibi okumak, okumak okumak.

HİÇBİR HAYVAN ÖLECEĞİNİ BİLMEZ

Ölüm beni rahatsız ediyor. Doğada hiçbir hayvan öleceğini bilmez, sadece yaşar. Yedi saat yaşayan hayvan da var, yirmi dört saat yaşayan hayvan da. Akbabalar mesela; üç yüz elli sene yaşıyor, kaplumbağalar keza öyle. Ama yalnızca insan öleceğini biliyor ve bu bilgi onda müthiş bir depresyon yaratıyor. Birileri senden ayrılıyor ve sen hayata tutunmak için sürekli bir şeyler üretmek çabasındasın. Bir şey üretip bir sabit eser bırakırsan yaşayacaksın.

DOĞRU YAŞAMAK VE DOĞRU YAŞATMAK

Yaşlandım artık, kayıplarım beni çok yıpratıyor. Zeki başta olmak üzere... Eski filmleri koyuyorum da bazen; mezarlık gibi anasını satayım, canlı mahlûk yok, hepsi rahmetlik olmuş. O yüzden, ölünecekse bir tarihte, onun tayini de bizim elimizde değilse, doğumla ölüm arasını doğru değerlendirmek gerek diye düşünüyorum. Anaksimandros diyor ki, "Sonsuzdan gelip sonsuza gidiyoruz". O zaman şu arayı olabildiğince doğru yaşamak, doğru yaşatmak gibi bir çabamız olmalı...

ÜÇÜN BİRİ

Ortalama bir insan ömrü 60 sene diyelim. Şimdi 73 oldu ama bence dümen o, 60 iyidir. Şimdi ilk yirmi seneyi hiç bilmezsin, iki sene zaten anal devredesin, bakarlarsa yaşarsın, bakmazlarsa kurtlanır ölürsün. Bir süre sonra eşya ve sembolleri öğrenmeye başlarsın. Bir süre sonra tatlı tatlı çişin gelir, mastürbasyon yaparsın, kızlarda da kan akar, ölüyorum zannederler falan filan derken, bir bakmışsın ki yirmili yaşlardasın... Birinci yirmilik dilim gitti bile. İkinci yirmilik dilimse çok önemli. Ne yaşıyorsan orada yaşayacaksın. Ondan sonra anatomi öğrenmeye başlarsın üçüncü yirmilik dilimin başlarında. Ulan karaciğerim yağ yaptı, aman enginar, kereviz yiyeyim, sirke içeyim sabahları falan. Ah şuramda bir ağrı, acaba kireçlenme mi bu? Orada bir fıtık var, bel fıtığı. Üçüncü yirmilik dilimin ilk on senesi de bunlarla geçer. Üçüncü yirmilik dilimin ikinci on senesi, bu öğrendiğin organlardan birine esir olursun. Hastaneye gider durursun ya da "burnumda bir şey çıktı, galiba kanser oluyorum" gibi düşüncelerden kurtulamazsın. Diyeceğim şu ki; üç ayrı dilime ayırırsak 60 yıllık bir ömrü, insanlar eninde sonunda hayattan üçün birini alıyor.

ZEKİ ALASYA'NIN ARDINDAN

Kaderci bir adam değilim ama yazgımız bizi Zeki'yle birbirimize bağladı. Ben Aksaraylıyım, Zeki Alasya Şehzâdebaşılı. Bir defa beslendiğimiz kültürel iklim müşterek. Rastlantı ya da kader, babalarımız aynı kurumda çalışıyor. İbrahim Ethem Ulagay kimya evi. Benim babam koyunların ciğerindeki bir şeyi düşürmek için bir ilaç yapıyor, Zeki'nin babası da propaganda şefi. Zeki'nin babası aynı zamanda kimya hocası. Yani bu ülkeye çok yararı dokunmuş bir adam. Biz aynı semtin, aynı kültürün çocukları olduğumuz için, kaderimiz bizi buradan bağladığı gibi orada da birleştirdi. Millî Türk Talebe Birliği'nde başladı bizim beraberliğimiz, arkadaşlığımız 1962 senesinde ve şimdi ayrıldık. Empati kültürü vardı bizim aramızda, empatinin lafını bilmezken. Bu kadar sene beraber olduk, bir kez bile birbirimize sesimizi yükseltmemişizdir. Ben Zeki Alasya'nın karısını tiyatrodan çıkarttım, tek bir kelime söylemedi bana, niye böyle yapıyorsun diye sormadı bile. Eşit insanlar mıydık? Hayır. Kafa yapılarımız çok farklıdır, taleplerimiz çok farklıdır, siyasi görüşümüz çok farklıdır, ekonomik görüşümüz çok farklıdır ama zıt kutupların birbirini çekmesi gibi gibi, adeta bir elmanın iki yarısı gibiydik. Arkadaştık, candık, kardeştik, yoldaştık, sırdaştık. Zeki ile biz çok farklıydık. Yani Stanley Lorel-Oliver Hardy 25 sene beraber oldular. Sonra kavga edip ayrılmışlar, 5 sene sonra gene birleşmişler. Biz hep aynıydık. Ama ikili komik başka bir şey tabii, tiyatro başka bir şey. Özveri ikimizin müthiş bir mihenk taşıydı. Bütün başrolleri bana oynattı Zeki. Buna karşın o kameranın arkasına geçti, filmi çekti, dekoru yaptı tiyatroda, yönetmenlik yaptı ve yazar oldu. Biz birbirimizi tamamlayarak götürdük işi. Birbirimize katlanmadık bak bu laf çok önemli. Özveri vardı ama katlanmadık. Gerektiğinde karşı fikri de söylerdik. Ama ne olurdu, müşterek karar alırdık. Yani uzlaşma kültürümüz vardı bizim. Şöyle de bir şeyimiz vardı: Birbirimizi ikna edemezsek, o işi yapmazdık. Devekuşu Kabaresi'nin de şiarıydı. O zaman dört ortaktık, dört ortak da aynı şeyi yapıyor. Bir kişi itiraz ederse, ikna etmeye çalışırsın, edemezsen yapılmaz o. O zaman büyüyorsun, güçlü oluyorsun, sürekli oluyorsun. Yani bir Zeki Alasya-Metin Akpınar'dan bir bütün olarak bahsetmek olası. Maalesef bu işte terk-i diyâr etmek, kuyruğu titretmek, çok acı bırakıyor insanda..

Adeta bir elmanın iki yarısı gibiydik. Arkadaştık, candık, kardeştik, yoldaştık, sırdaştık... Zeki ile biz çok farklıydık.

Hazırlayan: Nurhak Kaya

SELÇUK AYDEMİR

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN: SİNEMA BU KADAR ACIMASIZ MI?

1995 senesi sinemalara sevimli hayalet Casper filmi gelmiş. 13 yaşında olmanın verdiği gazla burun kıvırıyorum Casper'a. Ergenliğin bana verdiği yetkiyle, 3. gözüm açıldığı için Casper tenezzül ettiğim filmlerden değil artık. Babamın çalıştığı sinemada beleşe izlemeye bile gitmemişim. Ertesi hafta babam sinemada izdiham olduğunu, birçok kişiyi gişeden geri çevirdiklerini anlatıyor. "Bizim Casper mı lan? Maşallah. Çalışmış, hak etmiş!" diyerek kahvaltıma devam ediyorum. Bazı komşuların babamı sıkıştırıp bilet istediklerini gördüğümde işin rengi değişiyor. "Ulan babamın gişe ile işi ne? Adam yer gösteriyor sinema salonunda."

Derken babam cebinden bilet çıkartıyor, büyük gizlilikle komşulardan birinin cebine koyuyor. Casper'a bak! Babamı karaborsacılığa itiyor!

- Baba hayırdır? Çek mi yazdın komşuya?

- Komşu hakkı önemlidir, yarın için bilet aldım hediye ettim.

- Benim de inanmak istediğim o. Kalkıp karaborsadan bilet satmazsın sen, henüz sübyan sınıfından 3, bilemedin 5 kere çıkmış oğluşuna haram lokma yedirmezsin, eğmezsin bizim boynumuzu namerde karşı...

- Ağlama lan! Ne karaborsası? Günahına değmez. Ben günah işlerken bir dururum, "Ulan bu günah için yanmaya değer mi?" derim. Eğer ki "Bunun için yanılır be gülüm" dersem, işlerim o günahı. Karaborsacılık için yanılmaz Selçuk! Attığın taş ürküttüğün kurbağaya değmiyor. Yarın öbür gün cehennemde sorarlarsa "Kardeş senin suçun nedir?" diye, karaborsacılık demek istemiyorum. Hapishaneye yazar olduğu için girmiş mahpus gibi geliyor bana. Orda işim yok da işte sırf birinin nasırına bastığım için girmişim gibi. Oğlum var lan benim!

- Başkalarının da oğulları var be baba. Canımız sağ olsun o zaman. Kulağıma küpe yapıcam. Sen yine de el altından hediye et biletleri gören eden olur.

Ülkecek Casper'a açmışık. Sebebini anlamadığım bir Casper sevdası var, pide kuyruğu gibi bilet kuyruğu var sinemaların önünde, hem de ben 30'lu yaşlarımda değilim (Yazar burada aklı sıra kendini övdü) baya baya ben ortaokuldayken oluyor bu. Babam komşulara yetişemiyor, o kadar içten istiyorlar ki; insanlar Casper izlesin diye büfenin önündeki koltukları sinemanın içine atıyor babam. Yandaki kahvehaneden sandalye alıp onlara oturtuyor. Daha fazla insan Hacc'a gitsin diye koridora koltuk atan havayolu şirketi ciddiyetinde yapıyor bunları. "Her şey para değil, başka şeyler de var!" diyor babam.

Casper'a bak sen! 500 kişlik sinema seansları minimum 600 kişiye oynuyor. Sinema çalışanları duruma yetişemeyince babam, cuma gecesi (ben kendi kendime yeni dalga hormonlarla boğuşur iken) odama gelip "Yarın erken kalkıcaz sana ihtiyacımız var!" diyor. Silahımı yere bırakıyorum hemen, gözlerim doluyor. Koskoca Türk Sineması henüz ben ortaokuldayken bana ihtiyacı olduğunu söylüyor, hem de bunu asla kıramayacağım babam üzerinden yapıyor. Başkası olsa bu benim savaşım değil ne haliniz varsa görün diyebilirim ama en boş yanımdan vuruyorlar beni, babamı gönderiyor büyük patronlar. "Tamam babacım, sen rahat rahat uyu. Yarın gerekeni ben yaparım." diyorum. Babam çoktan odamın kapısını kapatmış, yatak odasına gitmiş, üstünü değiştirmiş, yatağa girmiş, horlamaya başlamış. Annem saçını bile kurutmuş o ara ama olsun. Sonuçta bana ihtiyaç olmasa işe götürmezdi babam beni. Türk Sinema sektörüne katkım olacak biliyorum, o gece uyuyamıyorum.

Bu heyecandan uyuyamama durumunu bir de gittiğim ilk ve sanırım tek konser olan Barış Manço'nun Sinema 74'teki konserini beklerken yaşamış, 15 gün eziyet olmuştum evdekilere. Sen ne güzel abimizdin be Barış abi. Konseri hatırlayan varsa sahneye çıkartıp kucağında "Arkadaşım Eşek"i birlikte söylediği "Bir nevi düet yaptığı (B.Mancho ft. Selchuk)" çocuk sıfatıyla havamı atabilirim. O değil de çok sevdiğim Doğukan Manço'ya bu anıyı anlatıp hava atmaya çalışmışlığım var. Ulan adamın babası Barış Manço, mal Selçuk neyin peşindesin?

Belki beslenme çantamdaki otlu peynir kokusu değildi babam ama çikolatalı mısır kokusuydu Halil Abi.

Sinema adabına uygun olarak siyah kumaş pantolon, beyaz gömlek ve parlayan yelek kombinasyonunu giyinip, şef garson kıyafetimle aldım soluğu Bakırköy Sinema Renk'te. Büfeci Halil Abi yapacağım işi anlatıyor:

- Antrakta büfe önünde sıra oluyor. Süre kısıtlı, az ürün satıyorum. İhaleyle aldım ben büfeyi ödeyemiyorum, ne yapayım, baban gibi yer mi göstereyim? Bizde nüfus var geçinemeyiz o parayla!

- Halil Abi, o laf çaktığın adam için gözümü kırpmam aha bu yaşta adam pıçaklarım, ne yapıyorsun?

- Olayı kişiselleştirme! Mevzu basit, içeri bir tabla dolusu mısır, firigo, kola ile girip satış yaptırıyorum. Satılan ürün başına kârdan pay veriyorum.

- O işi mi yapıcam? Ulan çok havalı! Baya dondurma satıcam, dedem de dondurmacıdır benim. Bizde ata mesleği.

- Yok sen yeni bir ürünü satacaksın. Çikolatalı mısır.

- Çikolatalı mısır mı? Kim alır onu ya? Ortalama ne kadar satıldı bu zamana kadar?

- Hiç.

- Ha, o derece! Ulan bana da bir tabla verin daha fazla mısır satmış ol, niye hiç satmamış ürünü sattırıyorsun?

- Selçuk, bu elemanlar deneyimli. Onlara kalkıp sen çikolatalı mısır satacaksın diyemem. Sen yeni başlıyorsun yarağını yemeden böreğini yiyemezsin sinemanın.

- Oha! İlk defa bu kadar artistik bir küfür duydum ama sen yine de temkinli ol, çocuk sayılacak yaştayım, dayak yersin babam duyarsa. Yeni başlayanlar için sinema bu kadar zor mu ya?

Millete tabla verilirken bana baya baya sepet -evet bildiğimiz leğen boyutunda hasır sepet- verdiler. İçinde o çikolatalı mısırlardan yaklaşık 50 tane var.

- Selçuk, normalde yüzde 5 veriyorum ürün başına ama bunlardan hiç satılmadı. Sattığın her mısırın yüzde 50'si senin. Hadi bakalım sinemaya adım atıyorsun. Bir de üstüne para alacaksın, daha ne istiyorsun?

Bildiğimi okuyorum. "Halil Abi, ben bu mısırları satarım ama 50 tane olmayacak, çok dolu gözüküyor. Satılmayan ürün gibi duruyor, sen al bunların yarısını, bana oradan 5-10 tane de kola ver. Bir de salonun çift kapısı var. Ön kapıdan girmiyor satıcılar ben önden gireyim. Seyirci orda kapı olduğunu bilmiyor herkes orta kapıya yüklenmişken ben ön sıralardan satışa başlarım. Önde yerinden kalkmak istemeyenler benden alır. Belki bir Osmanlı 'Hilal' taktiği değil ama tarihe 'Büfeci Halil' taktiği olarak geçebilir.

- İstersen balkondan atla öyle gir salona, şu mısırları sat yeter...

Dedi ve ben hiç kullanılmayan ön kapıdan girdim. Hem

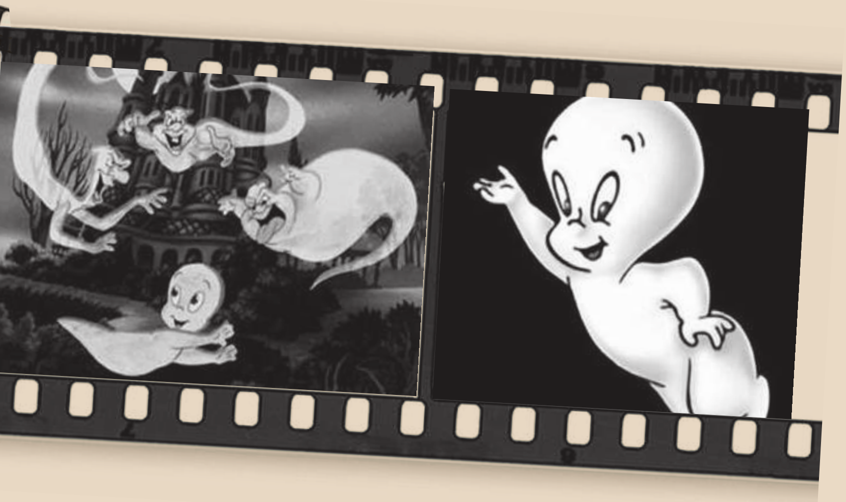

de filmin bitmesine 5 saniye varken, herkes sahneye bakarken. Millet baktı ki bir kapı açıldı, bir çocuk kucağında sepetle daldı içeri. Tam “Ne oluyor lan, film devam ediyor!” derken açıldı ışıklar. 600 kişi bana bakıyor, bağırmaya başlıyorum: “Mısır almak isteyen! Mısır var, tatlı mısır isteyen! Casper bile bundan yiyor çocuklar! (Hadi çocuklar, ananızı babanızı zor durumda bırakın, ağlayın alsınlar size bunlardan; yoksa Büfeci Halil Abi ile papaz olucaz.)

Ben ilk satışı yaparken orta kapı açılıyor millet çıkmaya çalışırken orta kapıdan satış için giren Mahmut Abi karşılıyor onları. Ben kalanlara kanalizeyim. Şimdiden iki tane satmışım üçüncü müşteri sepetimi tutuyor:

- Bu ne çocuk! Normal mısır yok mu?

- Var abi de ondan yiyen pek yok artık. İstersen büfeye kadar git al, şimdi bunlar peynir ekmek gibi satılıyor, tutma beni. (Abicim yalan söyledim sana, mecburdum, kusura bakma!)

Alıyor adam çikolatalı mısırı. Kapı eşiğinde bekleyip dışarı çıkmayı beceremeyenler bana koşuyorlar.

- Kola ne kadar?
- Çikolatalı mısır alana 6 lira.
- Çikolatalı mısır almayana...
- 6 lira.
- O niye lan?
- Mısırı bana ısmarlamış olacaksın senin mısırı ben yiyicem. Kola sende kalabilir mühim değil, asitli içecek içmiyorum.
- Mısırı da ver kolayı da.

İlk denemede 25 çikolatalı mısır, 8 kola satarak geliyorum Halil Abi’nin yanına. Halil Abi’nin gözler fal taşı. Sepetteki iki kolayı da açıyor birini bana uzatıyor diğerini kendi içmeye başlıyor.

- Oha herif benim bir günde kazandığım parayı 10 dakikada kazandı. Ne yaptın lan? Nasıl sattın onları?

- Halil Abi sen büfede en satılmayan, mümkünse en pahalı ürünleri bana bir sepet yapıp ver bir sonraki seans büyük oynayacağım.

- Selçuk gel lan! Ortak ol büfeye, ben okuturum seni babana da yük olmazsın, hafta sonları gel yeter.

Şaka gibi mi geldi size. Halil Abi hayatta, sorabilirsiniz. Tüm hafta sonları Renk Sineması’nda yeri geldi çay sattım, yeri geldi yeni gelmiş ve hiç satılmayan ürünleri... İster inanın ister inanmayın “İce tea” ülkeye girdiğinde sinemadaki satış oranı sıfırdı. Şu an adamlar nerede, heeeyt bee! Bilmezler ki ortaokulda bir çocuk sayesinde bu haldeler.

Sinemaya her gittiğimde -haftada en az bir kere, sevdiğim bir film olmasa bile- çikolatalı mısır alıyorum. Karım tadını sevmediğim için; yiyemediğim mısırı neden aldığımı soruyor. Canım karım, okuyorsan burayı yemin ederim benim için manevi değeri çok büyük, idare et. Belki beslenme çantamdaki otlu peynir kokusu değildi babam ama çikolatalı mısır kokusuydu Halil Abi. Artık içeriye, okul harçlığını çıkartsın diye çocuk salıp sattırmıyorlar bunları. O çocuklar büyüdü, büfeye gidip alabiliyorlar ama hâlâ yenmiyor meret.

Halil abi o beğenmediğin ürün hâlâ satışta... Hakket be, Halil Abi beni geç de, biri sinemada çikolatalı mısırı neden yer?

KEN SHABBY adlı 7 yaşında bir çocuk, bir gün havaalanında JAMES BOND’a rastlar... Sinemada James Bond’u 7 kez canlandıran ve 89 yaşında hayatını kaybeden ROGER MOORE’la ilgili komik ve dokunaklı bir anı.

JAMES BOND’UN ORTAĞIYIM!

1983 yılında, 7 yaşındayım. Havaalanlarında VIP salonlarının olmadığı dönemler. Dedemle havaalanındayız. Uzaktan, Roger Moore’un gazete okuyarak, uçağı beklediğini görüyorum. James Bond filmini yeni izlemişim. Dedeme “Gidip imza alabilir miyiz?” diye soruyorum. Dedem, James Bond’u tanımıyor ama yine de beni alıp yanına gidiyor. “Torunum ünlü olduğunuzu söylüyor. Bunu imzalar mısınız?” deyip uçak biletimi uzatıyor.

Roger Moore da kim? Kalbim kırılıyor. Dedeme dönüyorum. “Yanlış imzalamış, başkasının adını yazmış, gidip konuşalım” diyorum.

Roger Moore meşhur fiyakasıyla önce adımı soruyor. Sonra iyi dileklerini belirten bir not yazıp uçak biletimin arkasını imzalıyor. Dünyalar benim olmuş. Salonda koltuğumuza geçince yazdıklarına bakıyorum. “James Bond” yazmıyor, “Roger Moore” yazıyor. Roger Moore da kim? Kalbim kırılıyor. Dedeme dönüyorum. “Yanlış imzalamış, başkasının adını yazmış, gidip konuşalım” diyorum.

Birlikte bir kez daha Roger Moore’un yanına gidiyoruz. Dedem “Torunum yanlış imzaladığınızı söylüyor. Sizin adınız James Bond’muş” diyor. Moore alnını kırıştırıyor ve el işaretiyle beni yanına çağırıyor. Yaklaşıyorum. Beni kendisine doğru çekiyor. Tek kaşını kaldırıp fısıldayarak kulağıma “İmzamı Roger Moore olarak atmak zorundaydım. Aksi takdirde Blofeld burada olduğumu anlayabilir” diyor. Sonra da “Sakın kimseye söyleme, bu sır aramızda kalmalı ortak” deyip teşekkür ediyor. Heyecandan ve mutluluktan titriyorum. Dedem, yanına gidince soruyor: “N’oldu, James Bond diye imzaladı mı?” “Hayır” diyorum, “ben yanılmışım, James Bond değilmiş o.” Artık Bond’la birlikte çalışıyorum ve onun sırrını saklıyorum!

CÜNEYT ARKIN

RESİMLE ÖZGÜRLEŞTİM

RESİMLE DÜŞÜNMEK

Lisede seçmeli dersim resimdi. O günden bugüne çalışmalarımı sürdürdüm. Köylü olduğumdan, hep tabiatın içinde yaşadım. Koyunlar, kuzular, sıpalar, köpekler, kuşlar, böcekler dostlarımdı. Tabiata baktım. Düşündüm. İçim, yüreğim, ruhum toprağın, göğün zenginlikleriyle doldu. Onları resmettim. Resmederken tekrar düşündüm. Resimle düşünmeyi öğrendim. Resimle özgürleştim. Size de tavsiye ederim. Gördüklerinizi, karakalemle de olsa çizin. Kendinizi çok iyi hissedeceksiniz.

MEMLEKETİMİN RESMİNİ YAPIYORUM

Renkler de sevişir, aşkla sarmalanır, çoğalırlar. Ben renklerin aşklı, şenlikli, şölenli hallerini severim.

On iki yıl süren Anadolu yolculuğumda dağlar, ovalar, nehirler, bozkırlar, yaylalar, tarlalar, ekinler, çiçekler, böcekler, köpekler, koyunlar, kuzular, gördüm. Önceleri bunlar tabiatın unsurları idi.

Ama insanlarla konuşup dertleştikçe, evlere misafir olup o sofralara oturdukça ecdadımın hatıralarının, miraslarının, geleneklerinin, kültürünün, türkülerinin bu coğrafyada bir vatan, memleket inşa ettiklerini anladım. İnsan ile tabiat arasındaki o manevi alışverişi gördüm. Bu yüzden memleketimin resmini yapıyorum.

Tahammül ederek dayanarak olgunlaşacaksın. Var olma anlamını bulacaksın. Tahammülü, dayanma gücü olmayanın, sevginin anlamını bulma gücü de yoktur.

DOKTORLUĞUMUN İLK YILLARINDA

Terk edilmiş bir köy, mahzun toprak bir ev, boynu bükük bir ağaç, hâlâ köyünü bekleyen yaşlı köpek... Sonsuz bozkırın, hüzünlü, kederli bir akşamüstü yalnızlığı. Doktorluğumun ilk yıllarında bu kederli akşamüstlerini ne büyük acılarla dolu bir hasretle yaşamıştım. Kavruk, yoksul, çaresiz Anadolu insanları... Onların toprak, tarla ekmek olmuş, kara kuru yüzleri... Ve kocaman çileli gözleri... Kavrulmuş toprakta, inatla açan Anadolu'mun çiçekleri... Sabırlı ve vefalı koyunlar... Memleketime meyve ve gölge veren ulu ağaçlar... Ben bunların resmini yapıyorum. Onlar tuvalde canlandıkça ben de onların hatıralarına, tarihlerine, ruhlarına erişiyor, onlara karışıyorum. Sonra hepimiz bir memleket oluyoruz. Ben memleketimin resmini yapıyorum.

AÇLIK KORKUSU

Bozkır toprağıydı babam... Bir çalı, bir ağaç, bir kuş, ekin, yağmur, kar ve yoksulluktu baştan aşağı. Ve uçsuz bucaksız bir umut. Ekmeğimizdi babam...

Anadolu insanının açlık kokusu insanın yüreğini yakar. Ben de yüreğim yanarak babamı izlerdim. Lokmasından küçücük bir kırıntı sofraya düşse, lokmasını o fark edilmeyecek kadar küçük kırıntının üstüne bastırır, alır, öyle yerdi.

DAYANIKLI OLAN, AŞKIN ANLAMINI BULUR

İyi bir arkadaş seçmek, iyi bir arkadaşlık için yeterli değildir. O ilişki beslenmek ister, tazelenmek, güzelleşmek, zenginleşmek ister. İşte o zaman bir anlam kazanır. Bir anlamı olur.

Sevgi, sevda aşk için de böyledir. Zahmet ister, güç cesaret ister. Seven, sevdalanan, âşık olan birinin yüreği koca bir maden ocağı gibidir. Cevhere ulaşmak için kafa yoracaksın, ter dökeceksin. Yeri geldiğinde acı çekeceksin. Maden işçisi gibi anan ağlayacak, ama iyi olacak, varlığın bir anlam kazanacak.

Çoğu genç, yaşadığımız şu günlük hayatın sıkıntıları, zorlukları, kaygıları karşısında paniğe kapılıyor. Bunlardan kaçıp bir yerlere sığınmak istiyor. Ya da depresyona girip ilaçlardan medet umuyor.

Oysa hayatın zorlukları, sıkıntıları, kaygıları bir gencin olgunlaşması için bir vesiledir.

Tahammül ederek dayanarak olgunlaşacaksın, gelişeceksin. Var olma anlamını bulacaksın.

Tahammülü, dayanma gücü olmayanın, sevginin anlamını bulma gücü de yoktur.

BURAK AKSAK

Fenomen dizi 'Leyla ile Mecnun'un yazarı BURAK AKSAK, dizi ve sinema filmi projelerini, kurucusu olduğu Küsurat Yayınları'nı ve 'Leyla ile Mecnun' kitabını anlattı.

'LEYLA İLE MECNUN', ANA HABER BÜLTENİNDEN DAHA ABSÜRT DEĞİL!

'Leyla ile Mecnun' kitabı, eski dostların yeni hikâyesi. "Mecnun olmak senin kaderinse, sana bir şans daha verilse sen yine çöle düşersin" diyor. Diziye başladığımda kafamda bir final vardı, ancak ilk sezonun sonunda, Leyla, Arda ve Zeynep gibi üç önemli karakter ayrılınca o finali yapamadım. İçimde kalmıştı, kitaba kısmet oldu.

Diziyi izlemek keyifli de yazarken, hakikaten çok sıkıldığım, bunaldığım anlar oldu. 104 bölüm az değil, haftanın her günü yazıyordum. Tıkanma yaşadığım, "bir bölüm de olmasın" dediğim, hatta arada koltuk tekmelediğim zamanlar bile oldu... Ama kitabı yazarken o dönemi özlediğimi fark ettim. Yeniden Kireçburnu'nda yaşamak gibiydi. Bir de çok fazla diyalog var kitapta, çünkü onlarla olmayı çok özlemişim!

'BABA'DAN UZUN DİZİ VAR

Yeni projeler var kafamda. Sonbahara doğru sinemayla ilgili bir kitap planlıyorum, anlatı tadında. Üç bölümünü yazdığım bir dizi projem var. Ama görüştüğüm kanallar 150 dakika diyorlar. 150 ne? O uzunlukta dizi yapmam mümkün değil. Keşke herkes birleşse ve "Yapmıyoruz!" dese. Senaristler, kostümcüler, çalışanlar hastanelik oluyorlar o tempoda. Baba'dan uzun dizi var. Olacak iş değil.

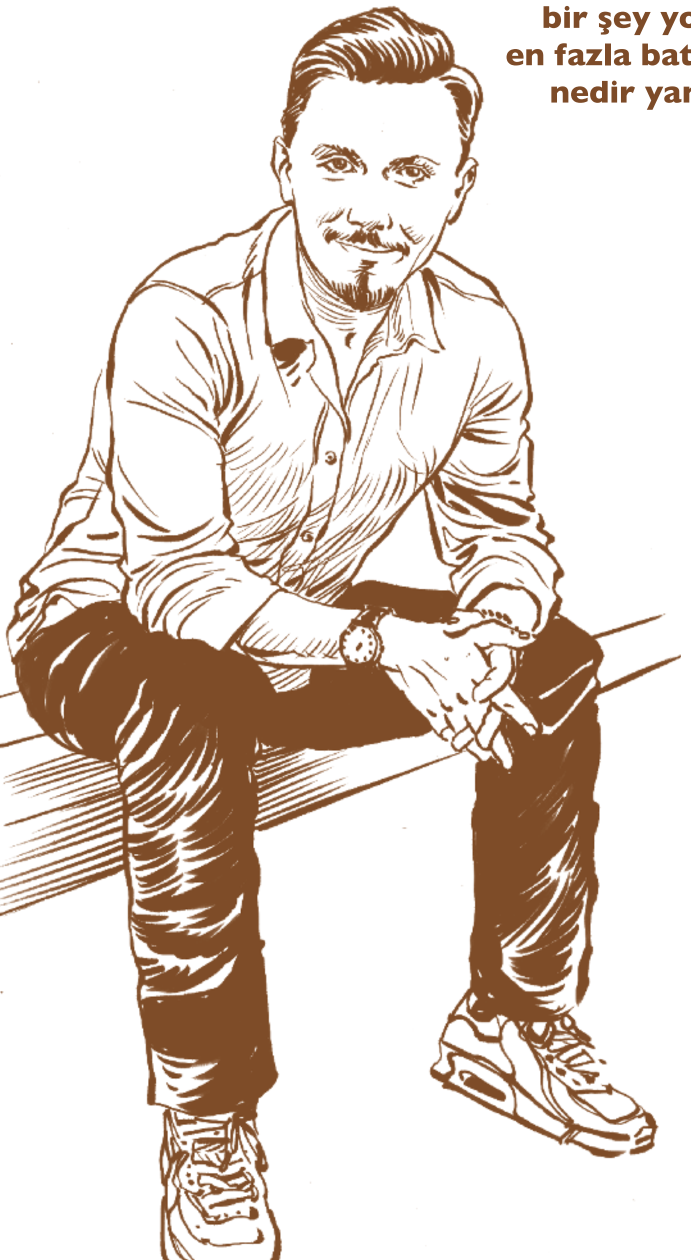

İllüstrasyon: Rewhat

Korkulacak bir şey yok, en fazla batarız, nedir yani!

İMKANIM OLMASA DA FİLM ÇEKERDİM

Yazmaktan başka bir şey bilmiyorum. Dizi, kitap, sinema filmi... Okullu değilim, dolayısıyla en iyi yolla, deneyip yanılarak öğreniyorum. Ben senaryo yazabilmeyi 'Leyla ile Mecnun'la öğrendim. Tabii senaryoyu yazarak, filmi çekerek öğrenmek, büyük bir avantaj. Ama bu avantajım olmasaydı da yine uğraşırdım. Uzun değil de kısa film çekerdim herhalde.. Kamu Yönetimi mezunuyum ama kamuyu yönetmeyi istemedim hiç. Geyiğini yapmazsam olmaz: Açık öğretim mezunuyum ama diplomada açık öğretim yazmıyor!

AYARSIZ ELEŞTİRİ

Türkiye'de eleştiri, olumsuz bir şey olarak algılanıyor. Bir eleştiri kültürü yok. Tanıyorsan ayıp olur diye olumsuz bir şey söylemiyorsun, anonimsen de istediğin gibi sallıyorsun, ayarı yok. Eleştiri değil ki o! Eleştiri olsa kabul edip faydalanabilirsin ama sosyal medyada, yazılan bir söz üzerinden yüklenmek eleştiriden ziyade kırıcı bir şey. Bu da seni giderek duygusuzlaştırıyor. Artık o eleştiri mekanizmasını takipten çıkarıyorsun, almamaya başlıyorsun. O nedenle artık sadece çevremdeki insanların eleştirisini dinliyorum.

Örneğin kadın karakter yazmadığımı söylediler. Onun üstüne iki ana karakteri de kadın olan 'Sen Kiminle Dans Ediyorsun'u çektim, , e onunla da kimse ilgilenmedi!

ASIL MEVZU AT

Çok eleştirilen "çay edebiyatı", biraz da 'Leyla ile Mecnun'dan gelen bir şey aslında. Ama biz çay üzerine bir dizi yapmadık! Ya da bazen at konusu geçiyordu ama 90 dakika boyunca at şakaları yapmıyorduk ki dizide! Bir bütünden parçayı alıp değersizleştirmeye çalışmak hoş değil. Kimseye de bir faydası yok. Hatta yeni yazdığım dizide bunun dalgasını da geçtim. Bu durum bu kadar bana atfediliyorsa, dalgasını geçmek bana da düşer dedim.

BİR YAYINEVİ KUR DA ORADAN ÇIKSIN

Yayınevi kurma fikri bir süredir vardı kafamda. İçimde kalan o finali yazmak istiyordum. Başka yayınevleriyle de anlaşamadık, çünkü yayınevi inisiyatif alıyor bazı noktalarda. Ama bu hikâyeye dair her inisiyatifi kendim almak istiyordum çünkü 'Leyla ile Mecnun' benim biriciğim. Selçuk (Aydemir) da 'Liseden Arkadaşlar'ı bitirmek üzereydi o dönem. "Haydi bir yayınevi kur da oradan çıkaralım" dedi. "Gerekirse 5 değil de 3 satsın ama bizim olsun her şeyiyle" dedik ve kurduk Küsurat Yayınları'nı.

MAL MI BİRİM FİYATI?

Yayınevi, genel yayın yönetmenliği filan kulağa romantik geliyor ama aslında bildiğin esnaflık. 'Leyla ile Mecnun' benim için çok değerli, ama matbaadan geldiğinde üstünde "mal birim fiyatı" yazıyordu. Kitabımdan mal diye bahsediliyordu, şok olmuştum.

MİSYONUMUZ DAHA ÇOK 'İLK KİTAP' BASMAK

Yayınevinin misyonunu "daha çok ilk kitap basmak" olarak belirledik. Yazarlara şunu söylüyorum, "Sizin ilk kitaplarınız muhtemelen düşündüğünüz kadar satmayacak ama satış kısmıyla ilgilenmeyin ve ikinci kitabınızı yazın." Çünkü o çok kıymetli bir şey. Daha ilk kitabı bir yayınevi tarafından reddedilen kişinin eli ikinci kitaba gitmez çünkü. Biz böyle bir alan açmak istedik. Ticari anlamda riskli, evet, ama gerekirse gider dizi yapar, film yapar, yine aynı misyonu sürdürürüm.

BATARIZ EN FAZLA, NEDİR YANİ!

Küsuratın bir değeri yoktur, yuvarlarsın ya, bizim hayatımızla ilgili de biraz öyle bir durum var, o yüzden çok yakıştığını düşünüyorum. Herkes bizi yuvarlıyor, görmezden geliyor diye düşünürken, öyle bir isim çıktı. Yılmaz Erdoğan, "Küsurat" dedi! 'Bana Masal Anlatma' ve 'Sen Kiminle Dans Ediyorsun' filmlerinin adını da Yılmaz Erdoğan koymuştu. Hatta "Muhtemelen çocuğunun ismini de ben koyacağım" diyor...

Yılmaz Abi akıl aldığım isimlerden biri. Selçuk Aydemir öyle. Her şeyden önce beni yazmaya başlatan isim. Rahmetli Erdal Tosun da öyle biriydi benim için. BKM'den Necati Akpınar'a da danışırım. Çünkü yaptığın her iş ticari anlamda bir risk. Ama o, iki cümle söyleyip beni rahatlatabiliyor. Daha önce kaç kez batmış, çıkmış biri. O anlatınca "Tamam" diyorum, "korkulacak bir şey yok, en fazla batarız, nedir yani!"

O KÜFRÜ DE ETMESİN

'Leyla ile Mecnun'u, tam olarak istediğim gibi yazdığımı söyleyemem. İster istemez "O karakter de küfür etmesin" ya da "O küfrü de etmesin" diyor insan. Ama mesela karakter sevgilisinden ayrıldı, ne yapar bu adam? İçki içer! Toplu üzüm yeme fikri öyle çıktı mesela. Zaten senaryonun absürtlüğü de buna alan açtı o anlamda, çok da göze batmadı.

TRT'ye özel bir kısıtlama hissetmedim yazdığım süre boyunca. Hatta biz TRT'deki iç işleyişle, bürokratik durumla bile dalga geçtik. En korktuğumuz bölüm de o oldu. Acaba yayınlanır mı filan derken, izleyen kuruldakiler "E çocuklar doğru söylüyor" deyince direkt yayınlandı. Bunu ve birçok şeyi belki de özel bir kanalda yapamayabilirdik.

"SEVDİM BE TOSUNUM..."

Bu aralar en çok Show Haber izliyorum. Özellikle bültenin sonuna doğru yayınlanan haberlerden besleniyorum. Dolandırılan teyzeler, o kadar gerçek ki, durup izliyorsun. Damadına âşık olan kayınpeder mesela... 'Leyla ile Mecnun'dan daha absürt! "Sevdim be tosunum" diyor adam, sevmiş sahiden...

EVLİLİĞİM DE ABSÜRT

Evlilik, hayatımı değiştirdi elbette. Eşim yayınevinin editörlerinden biri. Bir sabah uyandığımda bilgisayarda işle ilgili bir not bulup sonra mutfakta bulaşık makinesinin üstünde "makineyi boşalt" notuyla karşılaşabiliyorum mesela. Evliliğimiz de absürt! Bir de kilo aldım. Damatlık pijamasıyla birlikte evlilik kiloları da geldi. Eskiden Samatya'da yaşıyordum. Şimdi de Gümüşsuyu'nda, Samatya'ya benzeyen bir sokakta yaşıyoruz.

MURAT MENTEŞ

Kung Fu Hustle ve Shaolin Soccer gibi süper filmlerin yönetmeni Stephen Chow'un yeni bombası Journey to the West. Aksiyon-komedi türündeki Journey to the West'in hikayesi, bir Çin efsanesine dayanıyor.

KUNG FU ALTIN BİLEZİKTİR

300 ÇOCUK ŞARKISI

Penguen dergisi çizeri genç usta **Cem Dinlenmiş**'e çok benzeyen bir *'iblis avcısı'* var. Yaratıklarla savaşta, cephane niyetine, 300 çocuk şarkısının bulunduğu bir kitaptan faydalanıyor. Cem Dinlenmiş'i, bir köye musallat olan sualtı iblisini enselemeye çalışırken görüyoruz. Nehir kıyısındaki köyde, halk irice bir balık yakaladıktan sonra *"Canavarı avladık"* diye sevinirken, Cem, ahaliyi uyarmaya çalışıyor. Asıl baş belasının hâlâ nehirde olduğunu söylüyor. Gelgelelim o tantanada kimseye laf anlatamıyor. Köylüler zaferi, dümbelek çalıp su balesi yaparak kutlamaktayken dev canavar çıkageliyor. Müthiş bir kargaşa başlıyor. Derken, Cem, sualtı ifritiyle mücadele ederken çekik gözlü **Neriman Köksal** imdada yetişiyor...

HİNT PRENSİ VE ELVIS PRESLEY'NİN MÜŞTEREK GARDIROBU

Cem Dinlenmiş, av seyahatlerinden birinde, **Gisele Bündchen**'e rastlıyor. Gisele de bir iblis avcısıdır. Bununla birlikte, romantik bir kızdır. Cem'i derhal gözüne kestirir ve onunla yuva kurmaya niyet eder. Dahası bu arzusunu ifade etmekten kaçınmaz. Ne yazık ki Cem, Gisele'in söylediklerini anlamak şöyle dursun, algılamaz bile. Bu arada, efsanevi canavarlar, rock yıldızları gibi fiyakalı tiplerdir.

Romancı **Hakan Günday**'ı andıran bir genç ile **Yıldız Tilbe** mağaraya benzer bir restorana girerler. İçeride kimsecikler yoktur. Garip bir biçimde, Yıldız Tilbe, Hakan Günday'a cilve yapar. Evet. Eski Çin'de kızlar teklif ediyormuş. Hint prensi ile Elvis Presley'nin gardıroplarından giyinmiş **Harun Tekin** ortama sızar. Hakan Günday ile Yıldız Tilbe; Harun Tekin'i restoranın sahibi zannederler. Oysa azılı ifritlerden biridir. Nitekim bir yaba kullanarak Hakan Günday ve Yıldız Tilbe'ye hücum eder...

DANS EDER GİBİ ADAM DÖVEN KIZ

Gisele Bündchen, kötücül yaratıklarla dövüşürken büyülü bir bileziği silah olarak kullanmaktadır. Parlak metal halka gerektiğinde büyüyüp küçülmekte, çoğalmaktadır. Dans eder gibi adam döven Gisele'in en büyük hayali, bileziği yüzüğe çevirip Cem'in parmağına takabilmektir. Talihsiz kız, zaman zaman gözlerini yumup dudaklarını Cem'e doğru uzatır, lakin sonuç alamaz. Bu yetmiyormuş gibi *"Bir genç kız gözlerini yumarsa, öpülmek istiyor demektir"* diye açıklar. Cem bana mısın demez. Kadın erkek ilişkilerine dair çevreden bir şey öğrenmediği gibi, içgüdüleri de ona yol göstermiyordur.

DAĞIN İÇİNDEKİ ERKİN KORAY

İblis avcılarının en büyük hedefi, iblislerin şahı *"Maymun Kral"*dır. En vahşi, en zorlu, en kurnaz rakip rolünde **Erkan Can** boy gösteriyor. Cem ve Gisele, Erkan Can'ı bulmak üzere yola çıkarlar. Yolculuğun ileri bir aşamasında **Erkin Koray**'la karşılaşırlar. Erkin Baba, bir dağın içinde mahpustur. Vaziyet, görünenden farklıdır. Erkan Can, umulmadık bir biçimde ortaya çıkacak ve tüm iblis avcılarının canına okuyacaktır. **Berkun Oya**, **Haydar Dümen** gibi avcılar sahneye çıkar. Kılıçlar uçuşur. Acaba, Gisele ile Cem iblislerin şahını yenip, birlikte mutlu bir hayata başlayabilecekler midir?

Stephen Chow, bence yaşayan en büyük yönetmenlerden biri. İlk 5'e kesin girer.

Journey to the West'i izleme imkânı bulursanız, bu görkemli, hızlı ve komik filmi kaçırmayın.

OTdergi EYLÜL sayısı ÇIKTI!

www.otdergi.com

Game of Thrones, dünyanın en popüler hikayesi. Dizinin uyarlandığı romanların yazarı George R.R. Martin, hayat, yazarlık, umut ve ölüm üzerine konuşuyor.

KIŞ GELİYOR...
DÖVÜŞÜN HAKKINI VER!

İlk hikayenizi ne zaman yazdınız?
Ben dört - beş yaşındayken televizyon kovboylarla doluydu. Kimisinin tek, kiminin iki silahı olurdu. Çocukların her biri Teksas, Tommiks olurdu. Ben kendi yarattığım bir kovboyu oynardım. Adı Lotsa Guns'dı (tr. Çokça Silah).

Neyin kurgu neyin gerçek olduğunu ayırt etmek kolay mıydı?
Teneke bir kale ve bir sürü şövalyeyle dolu bir Ortaçağ Seti aldım. Bir evcil kaplumbağam vardı. Yıllarca, Ortaçağ teneke kalesinde yaşadı. İlk epik fantezi hikayemi yazmam o zaman yazdım. Hikaye Game of Thrones gibiydi, sadece tüm karakterler kaplumbağaydı! Heh heh.

Çocukluğunuzda yaşadıklarınız, yıllar sonra yazacağınız hikayelere sızdı yani?
Haliyle... Kar, bir çocuk için her zaman eğlenceli bir şeydir. 50li yıllarda New Jersey'e çok kar yağardı.

Anne babanız kitaplarla haşır neşir miydi? Çok okurlar mıydı?
Babamın okulu bıraktıktan sonra tek bir kitap bile okuduğunu sanmam. Liseyi de hiç bitirmedi zaten.

O halde okumanın tılsımına nasıl kapıldınız?
Biz epey fakirdik. İçimde dünyayı görmek için bir açlık vardı. Fakat bir yere gidemiyordum. Dolayısıyla dünyayı keşfetmek için kitaplara yöneldim.

Muhakkak ki hayatınızda başka şeyler de vardı.
İlkokulda satranç oynamaya başladım, lise bitene kadar oynadım. Üniversitede satranç kulübünü kurdum.

Satranç oynamanız başarılı ve sosyal bir öğrenci olmak anlamına mı gelir, mutsuz ve somurtkan bir inek mi?
Marist Lisesi'indeki dört senem hayatımın en güzel dört senesi değildi. Yabancı dile hiç bir yeteneğim yoktu. Latince ve Fransızcayla fena boğuştum. Asıl tutkularım satranç, çizgi romanlar ve yazmaktı. Okul gazetesi için yazarlık ve editörlük yaptım, ta ki sansürlenip işten atılana kadar. İlk süper kahraman öykülerim o zamanın dergilerinde yayınlandı. Hatta Teksaslı bir hayranımla mektuplaştım.

İlerleyen yaşlarda bunlardan uzaklaşıp daha normal biri olmayı hiç denediniz mi?
Çizgi romanlar için fazlasıyla yaşlı olduğuma karar verip, Superman'lerimi dağıttığımda altıncı sınıftaydım. Neyse ki bu sapkınlığım sadece kısa sürdü ve yeniden çizgi romanlar satın almaya başladım.

Yazarken kullandığınız özel taktikler, yöntemler olmalı?
Bilmem... Ben sadece yazıyorum. Zihnimde gerçekleşen bir şey. Grafiklerim var tabii ki, çoğu bilgisayarda. Dosyalarım falan da var. Kronolojik listeler ve aile ağaçları var. Zaman zaman onlardan yararlandığım oluyor ama işin çoğu kafamın içinde olup bitiyor.

Bir yazar olarak fark edilmek için acayip işlere kalkıştığınız olmadı mı?
O dönemler kitaplarımı satmaya çalıştım tabii. Fakat hiç işportacı tezgahı kiralamadım. Onun yerine kaldığım pansiyon odasındaki banyo küvetini ağzına kadar birayla doldurur, odayı ardına kadar açar, tanıdıkları çağırır ve bir kaç kitabımı alacak kadar yüce gönüllü olmalarını beklerdim. Muhtemelen biraya harcadığım para kazandığımdan daha fazlaydı.

Eli kalem tutsun diye çabalayan yeniyetmeler olarak, biz de mi banyo küvetini birayla dolduralım?
Yazmaya heves eden herhangi biri için en önemli şey, okumak olsa gerek. Bilim kurgu, fantezi , çizgi roman... ne olursa okumak. Kurgusal kitaplar okuyun, kurgu dışı kitaplar okuyun, dergileri, gazeteleri okuyun. Korku romanlarını, erotik romanları, çok satanları ve klasikleri okuyun. Her yazarın size öğreteceği bir şey vardır. Kötü kitaplardan da öğrenecekleriniz vardır, mesela ne yapmamak gerektiği. Ve yazmak! Her gün yazın, sadece bir ya da iki sayfa olsa bile. Yazdıkça, daha iyi yazacaksınız. Her yazar, kendi karakterlerini, dünyasını yaratmayı öğrenmekle yükümlüdür. Eğer 'edebiyat kaslarınızı' çalıştırmazsanız, onları asla geliştiremezsiniz.

Sizin gibi yalnız bir çocuk, neden 'edebiyat kaslarını' geliştirmeyi arzular?
Hikayeler yazmak sadece kendimi eğlendirmek için yaptığım bir şeydi. Benim için yazmak, bir nevi kimsesizlik eylemiydi. İnsanların yazdıklarımı okumak isteyeceğini hiç düşünmemiştim.

Kendi cümlelerinizi kurmak istediğinizi, ilk kimi okurken fark ettiniz?
Özellikle hatırladığım bir yazar var. Deneme şeklinde yazılmış bir süper kahraman masalıydı. On üç tane süper kahraman vardı. Yazar belli ki diyalog nedir bilmiyordu. "Mor mürekkep balığı Doktor Solucansurat'a teslim olmasını söyledi" gibi cümleler yazmıştı. Şimdi, bu yazar belki kötü olabilir, ama kesinlikle öğrenmeye kararlıydı. Bir sonraki öyküsü baştan sona sadece diyalogdu. İşin gerçeği, benim ilhamım bu adamdı! Ne Tolkien, ne Stan Lee ne de sevdiğim bir başka yazar! Bu herif, yayınlanmıştı! Her yazarın er ya da geç söylemesi gereken o sözleri, ilk kez onun yazdıklarını okuduktan sonra söyledim: "Ben bile bundan daha iyisini yapabilirim."

Ve pat diye yaptınız?
Oturdum, bir süper kahraman icat ettim ve yazmaya başladım. Ve hikaye yayınlandı. Hatta insanlar iyi olduğunu söyledi!

Dünya çok değişti. Artık bilgiye ulaşmak çok daha kolay. Bu dönüşüm sizin yazarlığınıza etkiledi?
İnternet şahane bir aygıt ve zamanla daha da çok kullanır oldum. Ama ben hala daha bir şey araştırırken eski moda takılıyor, kitapları karıştırıyorum. Kullandığım metodun adı "alayına dalma." Elimin ulaşabildiği

her şeyi okumaya çabalarım. Ha, öğrenilen her şeyi romana serpiştirmeye çalışmak da sık yapılan bir hatadır. Araştırma size bir temel verir, nihayetinde önemli olan hikayenin kendisidir.

Peki, hikayeyi önemli kılan ne?
Yaratıcı yazarlık sınıflarında profesörler "Bildiğiniz şeyler hakkında yazın" derler. Ama bence burada bahsedilen duygusal gerçekliğimizdir. Karakterlerimizi gerçek kılmak için içimizdeki gerçekliğe ulaşmaktır. Diğer tüm insanları dışarıdan gözlemleriz. İçeriden bilebileceğimiz tek insan kendimiziz ve gerektiğinde kendi içimize varmalıyız. Kurguyu gerçek kılan o gücü bulmak için.

Yazdığımız fantezi türünde bir eser olsa bile mi?
Kesinlikle. En iyi fantezi, düşlerin dilinde yazılmış olandır. Canlıdır, tıpkı düşler gibi, gerçekten daha gerçektir... uyanmadan önceki o uzun sihirli an gibi.

Gerçekliği bir kenara bırakıp fanteziye ömrünüzü adıyorsunuz.
Fantezi meleklerin kanatlarıyla uçar, gerçeklik Türk Havayolları ile. Gerçeklik mağazalar zinciridir, fabrika bacaları ve bir araba garajıdır. Fantezi ise Minas Tirith'in kuleleri, Camelot'un geçitleridir.

Bizler gerçeğe katlanamadığımız için mi fantezi okuyoruz?
Fanteziyi renkleri yeniden bulmak için okuyoruz. Fantezide derinlerimizde saklı olan birine seslenen kadim ve hakiki bir ses vardır.

Dünyanın en çok okunan yazarlarından biri olarak yazdığınız her şey didik didik ediliyor. Bundan rahatsız olmuyor musunuz?
Hangisi daha moral bozucu bir türlü karar veremiyorum: Yazdıklarımı tamamen yanlış anlayan bir embesil tarafından yazılmış bir övgü mü, yoksa beni kusursuzca kevgirden geçiren bir eleştiri mi? Bütün olumsuz eleştiriler aptalca ve diğerleri de doğrudan zekice olsa daha derli toplu olurdu, ama malesef pek öyle değil.

Sanki eleştirmenlerden değil, kendi karakterlerinizden bahsediyor gibisiniz.
Siyah ve beyaz karakterlerdense gri karakterleri tercih ederim. Ve dünyanın onlarla dolu olduğuna inanırım. Tarih hakkında çok okurum ve ne bütünüyle kahraman ne de bütünüyle şeytani bir karaktere hiç rast gelmedim. Hepimiz griyiz ve hepimiz içimizde kahramanca veya bencilce şeyler yapma potansiyeli taşıyoruz. Sanırım derinlikli bir karakter yaratmanın yolu bunu anlamak. Theon Greyjoy gibi pek çok insanın nefret ettiği birini yazarken bile dünyaya onun gözlerinden bakmaya ve yaptıklarına bir anlam kazandırmaya çabalarım.

Gerçek karakterler griyse, süper kahramanlar hakkında okumayı bu kadar cazip kılandir ne o zaman?
Elyaf donlar giymeleri.

Amatör yazarların sizi kıskanmak için pek çok nedeni var,. Sizin onları kıskanmak için bir nedeniniz var mı?

Hiç bir zaman teslim tarihleriyle aram iyi olmadı. İlk romanlarımı kendi başıma yazdım. Kimsenin roman yazdığımdan haberi yoktu, kontratım yoktu. Amatörler şanslı. Çünkü kimse onlardan belli bir sürede romanı bitirmesini beklemiyor.

Biz amatör yazarlar, bir yol bulmak için ne yapalım?
Ne tür bir yazar olduğunuza karar verin. Her zaman söylerim iki çeşit yazar vardır: Mimarlar ve bahçıvanlar. Mimarlar ilk çiviyi çakmadan önce ellerinde hazır bir plan vardır, tüm evi tasarlarlar, boruların nereden geçeceği, kaç oda olacağı, çatının ne kadar yüksekte olacağını bilirler. Ama bahçıvanlar sadece bir çukur kazıp bir tohum atar ve ne yeşereceğine bakarlar. Her yazar bir parça bahçıvan bir parça da mimardır, ama ikisinden birine daha çok yatkındır ve ben kesinlikle bir bahçıvanım.

Her gün yazıyor musunuz?
Her gün erken uyanır ve sabah çalışırım. Kahvemi içtikten sonra işe koyulurum. Ama kötü günler de vardır. Ter içinde debelenip durduğum ve anca üç kelime yazabildiğim günler. Sonra bilgisayar oyunu oynarım. İşte, bazen sen ayıyı yersin, bazen de ayı seni yer.

Bu dünya'dan, fani insanların dünyasından ilham aldığınız da olur mu?
Fantezi olsa bile benim hikayem fazlasıyla Ortaçağ tarihine dayanır. Starks ve Lannisters arasında değil ama Yorks ve Lancasters arasında gerçekleşen Güller Savaşı en belirgin ilham kaynaklarımdandı. Ama ben şeyleri karıştırıp eşleştirmeyi, yerinden oynatmayı severim. Eskilerin dediği gibi; tek bir kaynaktan çalmak hırsızlıktır, ama bir çok kaynaktan çalmak araştırmaktır!

Günümüzde yaşanan bir hikayeyi kaleme almakla Ortaçağ'da geçen bir hikayeyi yazmak arasında ne gibi bir fark var?
Ortaçağ tarzı bir savaş hikayesi yazacaksanız, mevzuyu göstermelisiniz. O kılıçlar süs değil. Savaşı dürüstçe, bütün çirkinliği ve dehşetiyle göstermelisiniz. Ortaçağ kapışmaları fena kanlıydı; insanlar birbirlerinin uzuvlarını koparıyor, dehşetli yaralar içinde kalıyorlardı.

Gerçeğin kirinin damladğı bir hikayeyi ödüllendiren çıkar mı ki?
Ben ödüller için yazmam, yazdıklarımı hiçbir türden alıcı için paketlemem.

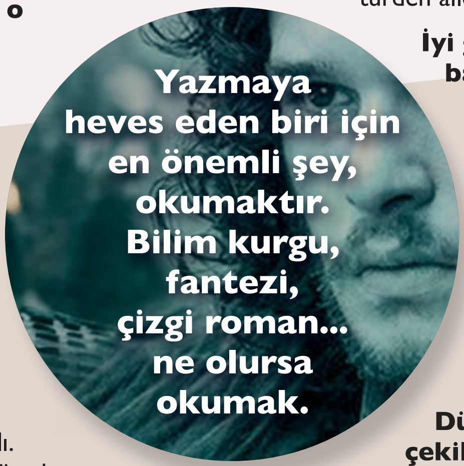

İyi giden bir hikayeyi batırmaktan korktuğunuz olur mu?
Bazen merak ederim, acaba masalımdaki bütün o dağınık parçaları toparlayıp birbirine bağlamak hiç mümkün olacak mı diye. Her şeyi son iki kitap yazıp birbirine bağlayama çalıştığım kabuslar gördüğüm olur. Sanırım yapabilirim de... Göreceğiz.

Dünyanın hikayesi temize çekilecek olsa işe nereden başlamak gerek?
Tüm insanlar ölmeli. Düşünüyorum ki, kendi ölümlülüğümüzün farkında olmak sanatın ve edebiyatın temel meselesi. Tıpkı gerçek dünyada olduğu gibi, benim karakterlerim de sadece kısa bir süre için burada. Aşk, tutku, empati, gülmek hatta ölümün yüzüne gülmek hala mümkün. Umutsuzluğa geçit vermememiz gerekir. Yüzüklerin Efendisi'ndeki en iyi tema, umutsuzluğun suç oluşuydu. Kış geliyor, ama dövüşün hakkını vermeye devam edebiliriz.

Mümkün olsa genç, ünsüz, George R.R. Martin'e ne söylemek isterdiniz?
Neden düşlerimiz nihayet gerçekleştiğinde, artık çok daha küçüktürler?

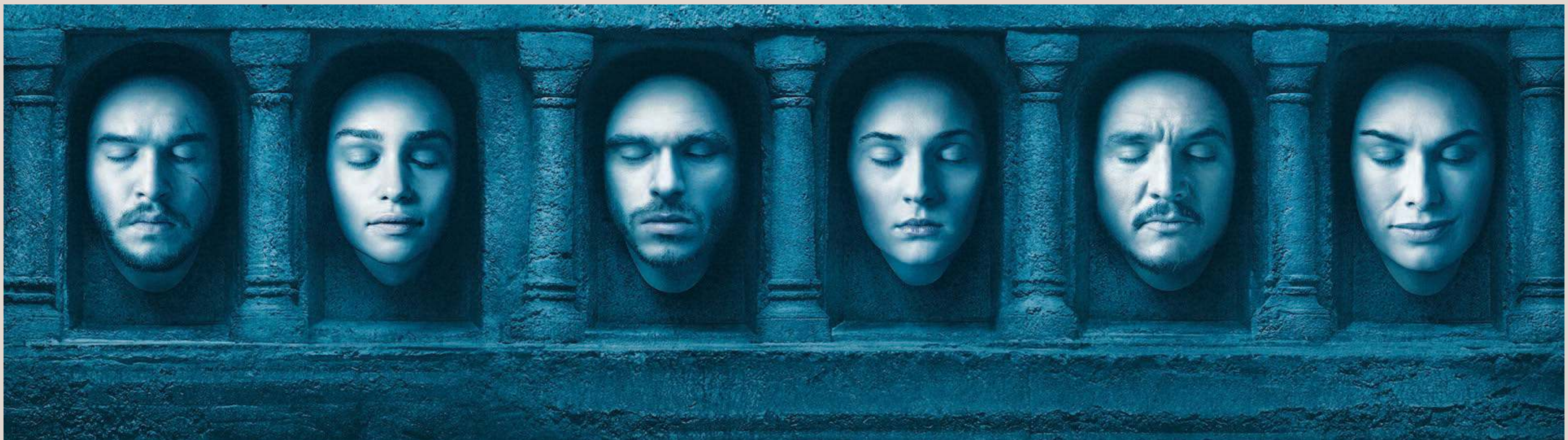

www.icaf.com.tr
ÇİZGİ ROMAN, GRAFFITI, İLLÜSTRASYON, FANZİN,
KARİKATÜR VE ANİMASYONU BİR ARAYA GETİREN
YARATICI AÇIK HAVA FESTİVALİ İCAF BAŞLIYOR!
İSTANBUL
COMICS & ART FESTIVAL
CLUB QUARTIER ✶ MODA ✶
07-08-09 ✶ EYLÜL ✶
İCAF
ÇİZGİ ROMAN
GRAFİTTİ
MÜZİK
SÖYLEŞİLER
ANİMASYON
İLLÜSTRASYON
FANZİN
URBAN HACKING
Dream Sales Machine
İSTANBUL | LONDON
Biletler:
dsmbilet
dsmticket.com
#istcaf

ONUR ÜNLÜ

"ŞEKERİM, BİZDE NEDEN DÜNYA ÇAPINDA FİLMLER YAPILMIYOR?"

Bir kere izleyicinin, sinemanın zorunlu parçası olmadığını düşünüyorum. Seyirci izlemese de bir film varolabilir. Film, perdede kendi kendine akarak da işlevini yerine getirir.

Sinema son 70-80 senedir edebiyattaki "metin-okur-yazar" ilişkisine bir alternatif getirmiş durumda. Bu da bizi şaşırtıyor ve yadırgatıyor. Sinemada seyirci haddinden fazla söz sahibi. Filmin kendisi için yapıldığına bir şekilde ikna edilmiş. Bunu yapanlar da tüccarlar.

SİNEMA BİR ORTA SINIF OYUNCAĞI

Sorun burada başlıyor. Sinema seyircisi dediğimiz şey, varlık değil, "şey", kendim de bir mensubu olduğum için çok iyi biliyorum ki, orta sınıftır. Ve şu andaki dramaturji, zımnen, o çiğ orta sınıf duyarlılığı tarafından onaylanıyor. Kimse de bunu söyleyemiyor. Seyirci zaten farkında değil. Sinemacılar da öyle. Bir filmin seyirciye beğendirmek için yapılması, birçok şeyi hastalıklı hale getiriyor. Bu, filmi yapanı müthiş pasifize eden bir durum. Bence, bir filmle ilgili bütün yetkinin, filmi yapan kişiye tekrar devredilmesi gerekiyor. Bunun için de Cemil Meriç'in tabiriyle "çelikten bir uzviyet" lazım.

***

Basitçe söylersek: Sinema bir orta sınıf oyuncağıdır. Benim gibi, bununla ilgili problemi olan insanların, film yapma süreci hakkında tekrar düşünüp, sorumluluğu üzerlerine almaları gerekir. Ve tutarlılığına güvenen kişi, dış baskıların iğdiş ettiği yaratıcılığını o baskılardan azade kılmanın bir yolunu bularak [ki bu tamamen başka bir konuşmanın konusudur], filmi içsel yöntemlerle oluşturmalı ve iç tutarlılığını filmine de yansıtmalıdır. Eğer sen tutarlıysan, metin de tutarlı olur. Burada seyirciyi, ticaret kısmını ve geri kalan bütün plastik ve teknik malzemenin dayattığı koşulları cesurca dışarıda bırakıp yetkiyi ve sorumluluğu ele almak gerekir.

DÜŞÜNEREK, DERTSİZ BAŞIMA DERT AÇIYORUM

Bu problem sadece popüler sinema geçerli değil. Oradaki seyirci baskısı, arthouse sinemada jüri ve festival baskısı olarak vücut bulur ve yönetmenin üzerine çöker. Bağımsız sinema diye bir şey zaten olamaz. Bu iş parayla yapılıyor, bu nedenle bağımsızlığı zaten unutacağız. Bağımsız sinema, gerçekte bağımsız olmayan sinemacıların uydurduğu boş bir kavramdır. Parayla yapılan hiçbir şey bağımsız olamaz. Arthouse sinema! Peh! İyi sinema anlayışı faşist bir yaklaşımla dar kalıplara sıkıştırıldı. Ben kendim biliyorum ki, kabul görmüş arthouse sinemaya göre benim yaptığım sinema bile çeşitli festival ortamlarında marjinal bulundu.

Ben dertli biri olarak konuşmuyorum. Tam tersine, sinemadan maddi, manevi alabileceğim her karşılığı aldım. Yaptığım sinemayı seven ve çok iyi anlaştığımız bir seyircim var. İyi kötü para kazanabiliyoruz. Önemli ödüller de aldığımız oluyor. Ben "bir yere varamamış olmanın" baskısıyla, sıkıntısıyla ya da "kuyruk acısıyla" konuşmuyorum. Hatta bu konuda en az konuşması gereken insanım belki. Kişisel bir derdim yok. Bu önemli. Çünkü bu tarz eleştiriler, serzeniş gibi algılanabiliyor. Ve en sonunda çok basit şekilde "Bu adama da bir tane ödül verin, sussun" deyiveriyorlar. Halbuki o bakımdan rahatım. Bütün söylediklerim, benim dertsiz başıma dert açan şeyler bir yanıyla.

Sinema bir orta sınıf oyuncağıdır.

SEYİRCİ BASKISI VS. FESTİVAL JÜRİSİ BASKISI

Rene Magritte'nın yaptığı resimde "Bu bir pipo değildir" diyor ya... Soyut resim; renk, gölge, açı gibi şeylerle, resmin kendine ait imkânlarıyla resim yapmaktır. Bana göre sinemaya özgü ışık, görüntü, ses, hareket gibi imkanlarla yapılabilecek özgün ve yenilikçi denemeler, mevcut orta sınıfla uzlaşma, ticari kaygılar ve festival baskısı gibi bir sürü bağlanmışlık dolayısıyla yapılamıyor.

Sinemanın özgürleşmesi gerekiyor. Sinemacının, bütün bunlara karşı isyan edip kendi bağımsızlığını, gerçekten bağımsızlığını kazanması gerekiyor.

Günümüzde sinema yeni bir düşünce iletmede de, bir duyguyu sinemasallaştırmada da zaafa düşmüş vaziyette. Çünkü biçim içerikten çıkar. Sorun aslında gizli şekilde içerikte. Slavoj Žižek'in ve Alain Badiou'nun özellikle saldırdığı politically correct denen şey, birçok sinemacının zihnini ele geçirmiş durumda... Badiou'nun güzelce dalgasını geçtiği, 'öteki' denen şeyin yüceltilmesi üzerinden gelişen dünya görüşü mesajları belirliyor ve sinemanın orta sınıfa sadakatini pekiştiriyor. Mevcut 'öteki' orta sınıfın taleplerinde, zevklerinde teşekkül ediyor. 'Öteki'yi orta sınıf belirlediği için, dramaturjiyi de onlar belirliyor. Orta sınıfın handikapları saymakla bitmez. Orta sınıf; ortalama iyinin, ortalama doğrunun, ortalama güzelin, ortalama hakikatin etrafında dertsiz tasasız, şahsiyetsiz, şuursuz bir şekilde yumuşak yumuşak dolaşır durur.

Orta sınıfın bir tek sorusu vardır: "Bundan çıkarım ne?" Halbuki bu soru, hakikat karşısında eriyip gider. Fakat onun dünya görüşü dramaturjiyi de belirlediği için, mevcut sinema anlayışı büyük oranda çuvallanmış durumda.

ORTA SINIF YABANCILAŞMAZ

Orta sınıf, sinemadan, kendine uyan şeyler yapmasını talep eder. Perdeye bakarken yanındakini dürtüp şunu demeyi çok sever: "Gördün mü, bak! Benim dediğim gibi!" Orta sınıf onay bekler. Sürekli olarak onay bekler ve onaylanmadığı ya da onaylamadığı bir fikirle karşılaşınca panikler. Sinemayı, genel olarak şu sözle eleştirir: "Şekerim, bizde neden dünya çapında filmler yapılmıyor?" Ama bir orta sınıf mensubu asla "Ben dünya çapında bir grafiker miyim, dünya çapında bir avukat mıyım, dünya standartlarında bir gazeteci miyim, dünya standartlarında bir öğrenci miyim?.." diye düşünmez. Benden dünya standardında film bekler ama kendi işini dünya standardında yapmak gibi bir derdi olmaz.

Çünkü şunu der, "Durum böyle, ne yapayım... İmkanlar belli..." Ama o durumun bizim için de böyle olduğunu aklına bile getirmez. Orta sınıf, hakikat ile ilgili bir sancı duymadığı için kendi problemli durumuna yabancılaşmaz. Yabancılaşmadığı için de aynı şeylerin etrafında döner durur. Sonra da bir bakar ki ölmüş.

MURAT MENTEŞ

Pink Floyd, efsane albümü The Wall'da (1979), eğitim öğrenim mevzuları sertçe eleştirilir.

HEY TEACHER!

FAKİR ÇOCUKLAR, ZENGİNLERLE EŞİT DEĞİL!

Ivan Illich (Okulsuz Toplum'un yazarı)

Ivan Illich (1926-2002), ülkemizde tanınan bir düşünür. Sağlığın Gaspı, Enerji ve Eşitlik, Gender, H2O ve tabii ki Okulsuz Toplum adlı kitapları, okur-yazarlar arasında iyi bilinir.
Illich, Okulsuz Toplum (Deschooling Society) adlı kitabı, 1971'de yazmıştır.
Okulu, "Devletin üreme organı" olarak tanımlar.
Mahmut Hoca, gerçekte var olsaydı, Illich'in fikirlerini bir nebze abartılı bulurdu muhtemelen.
Zira, Illich, kurumsal eğitimden soğutan, ikna edici yüzlerce cümle sıralıyor:

OKULLAR ORTADAN KALDIRILMALI!

Okul, yaşadığınız toplumsal koşullara ihtiyacınız olduğuna sizi inandırmaya çalışan bir reklâm ajansıdır.
Öğrenciler, diploma almak amacıyla, diplomalı öğretmenlere boyun eğmektedirler.
İnsan, bir kez okulun bir ihtiyaç olduğunu kabul etti mi, diğer kurumlar için de kolay bir av haline gelir.
Aynı okula, aynı yaşta başlasalar bile fakir çocuklar, zengin çocuklara sunulan eğitim olanaklarının çoğundan mahrumdurlar.
Okullu eğitim, sadece modern dünyanın dini değil, aynı zamanda, dünyanın en hızlı gelişen iş sektörüdür.
Öğrencilerin okula yollanmasının sebebi öğretim ile öğrenme, diploma ile yeterlilik, akılcılık ile yaratıcılık arasında karşıtlık yaratılmak istenmesidir.
Okullar kişiyi tüketim toplumuna adapte eder.
Bundan dolayı okullaşma ortadan kalkmalıdır. Okul sonsuz tüketim mitinin başlangıcıdır.

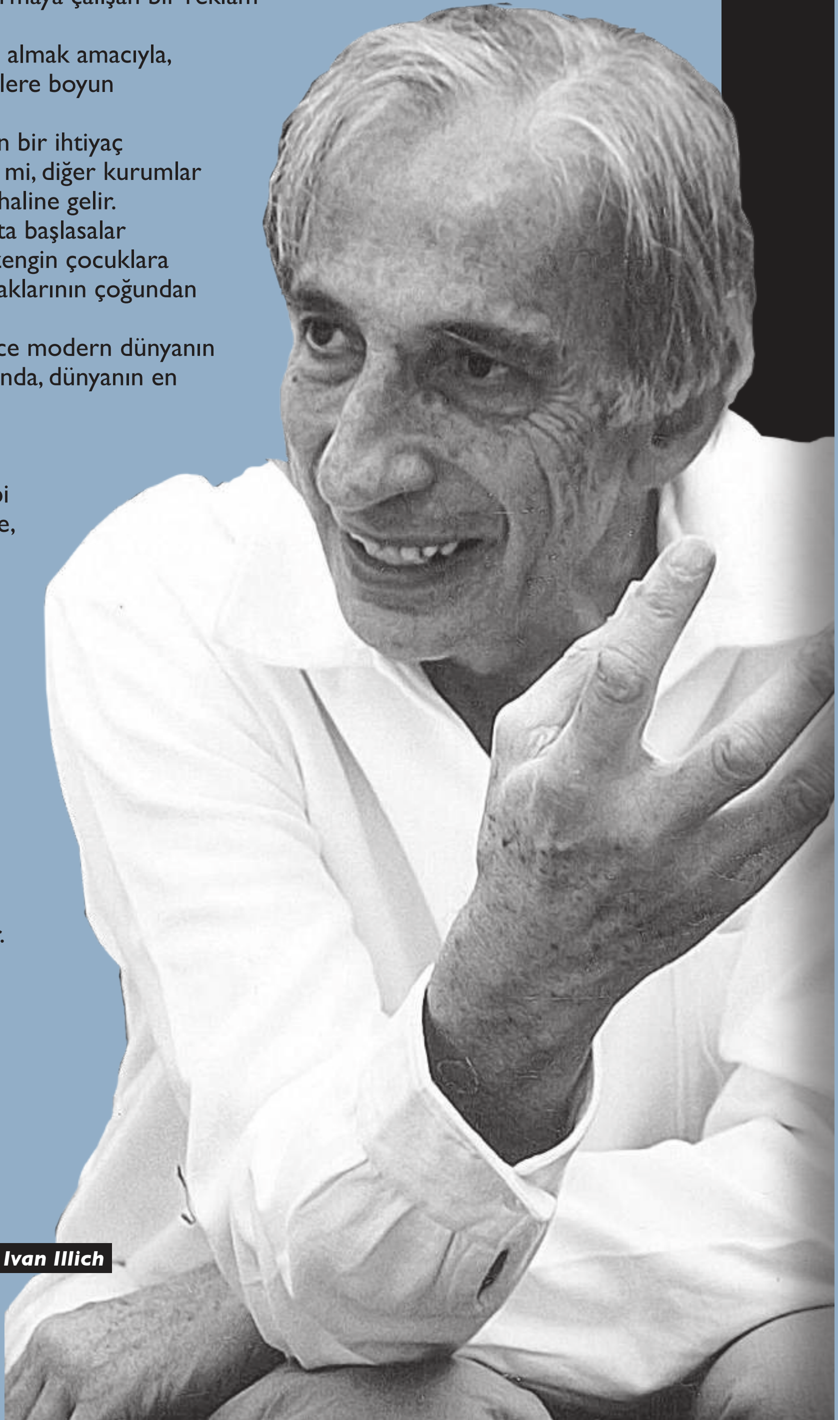

Ivan Illich

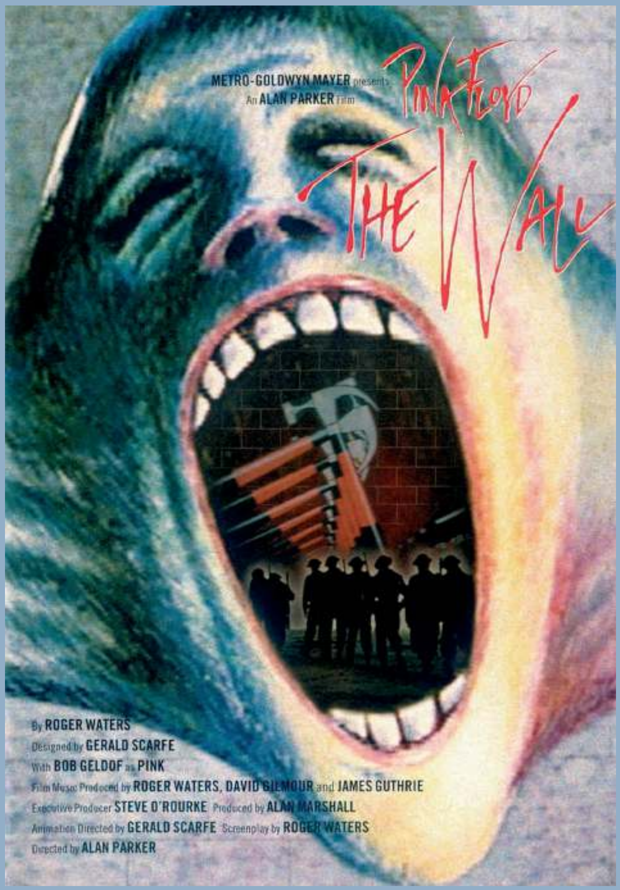

OKULU SEVMEYENLERİN MARŞI

Pink Floyd, efsane albümü The Wall'da (1979), eğitim öğrenim mevzuları sertçe eleştirilir.
Alan Parker, albümden yola çıkarak çektiği 1982 yapımı filmde, öğrencilerin kıyma makinesinden geçirildiği sahnelere yer vermiştir!
Mahmut Hoca'nın kısmen hak vermeden edemeyeceği mesajlar iletir.
Okuldan sıdkı sıyrılanların gayriresmi marşı olan Another Brick in the Wall –II şarkımızı hep birlikte söyleyelim:

DUVARDAKİ TUĞLALARDAN BİRİ

Eğitime filan ihtiyacımız yok!
Zihin kontrolüne de ihtiyacımız yok!
Sınıflarda aşağılanmaya da!
Öğretmenler! Yakasından düşün çocukların!
Hey öğretmen! Rahat bırak biz çocukları!
Hepi topu, duvarda bir başka tuğla
Hepi topu, duvardaki bir başka tuğlasın sen!

“YURTTA MAHMUT HOCA, CİHANDA BAY KEATING!”

Disiplinli bir lisede, edebiyat öğretmeni olan Bay Keating’in kendine özgü yöntemleri vardır. Ölü Ozanlar Derneği, öğrenimin özgürleştirici olması gerektiğini vurgulayan bir şaheserdir. “Yurtta Mahmut Hoca, cihanda Bay Keating!” diyoruz.
Filmden bazı cümleleri hatırlayalım.
Bir de bizim eğitim sistemimizi düşünelim:
***
Yaşadığınız günü kavrayın, çocuklar.
Hayatınızı olağandışı yapın!
Kim ne derse desin, sözcükler ve düşünceler dünyayı değiştirebilir.
Temkin gereken ve cesaret gereken zamanlar vardır. Ve mantıklı bir kişi hangisinin zamanı olduğunu bilir.
Thoreau demiş ki “Çoğu insan hayatını büyük bir çaresizlik içerisinde geçirir.” Siz böyle olmayın!
Çaresizlik de neyin nesi!
Hayatın iliğini emmek, kemiği boğazına kaçırmak değildir.
Ağlamak değil gülmek için nedenler arayın.
Ormanda yol ikiye ayrıldı ve ben daha az kullanılanı seçtim. Bu, tüm hayatımda fark yarattı.
Eğer insan, hayallerinin peşinden emin adımlarla giderse, hiç beklemediği başarıyla karşılaşır.
İçimdeki barbarca çığlığı dünyanın çatısından haykırıyorum!

“ÇOCUKLAR OKULA MOLOTOF KOKTEYLİ ATIYOR!”

Catherine Baker
(Zorunlu Eğitime Hayır! adlı kitabın yazarı)

Catherine Baker (d. 1947), anne ve anarşist. Kızı Marie’yi, on dört yaşına gelince, okula yollamama gerekçelerini ona anlatmak için Zorunlu Eğitime Hayır! adlı kitabı yazmış. Okulu, “Devletin kendine köle yetiştirmek için organize ettiği bir kurum” olarak niteliyor.

AYLAKLIK YOK, İTAAT VAR

Ve devam ediyor: “Okul, çocuklara gardiyanlık yapan bir kurumdur, ana-babaları çalışırken onları gözetim altında tutar. Toplumsal-iktisadi makinenin işlemesi için gerekli olan bilgileri çocuklara öğretir, itaati aşılar, elekten geçirir ve roller dağıtır. Okulda, sezgi ve düş gücünün geliştirilmesi, aşkın ve düşüncenin yaratıcı bir nitelik kazanması için çok gerekli olan ‘aylaklık’ yerine, üretimi artıran ve itaati sağlayan bir eğitim uygulanır.”

ÇOCUKLARA ZORUNLU HEDEFLER GÖSTERMEYİN

“Okul, çocuğun çocuk olabileceği ve neşeyi tam anlamıyla yaşayabileceği bir ortam sunmalı. Ve asla onun önüne ‘ulaşılması gereken hedefler’ koymamalıdır. Yirmi yıl boyunca, çocukların okula karşı duydukları nefretin giderek büyüdüğünü gözlemledim. Öğretmenler de öğrencilerden duydukları tiksintiyi, kısmen de olsa itiraf ediyorlar. Ve bu akşam, ben bu satırları yazarken, en yoksul banliyölerde yaşayan gençler okullara ve karakollara molotofkokteyli atıyorlar.”

ÇOCUĞUNUZU OKULDAN KAÇIRIN!

“Çocuğunuzu okula yollamayın. Eğer halihazırda okuyorsa, okuldan alın! Çünkü tek şans bu. Çünkü sizin için geç kalındı. Bari bırakın da çocuklarınız size benzemesin!”

Catherine Baker

EMİRHAN PERKER

“Eğer istersen hiçbir şey hayal değildir”

Dude
The Big Lebowski

“Yalanlar gereklidir, gerçekler inanılamayacak kadar acıyken.”

Pablo Escobar
Narcos

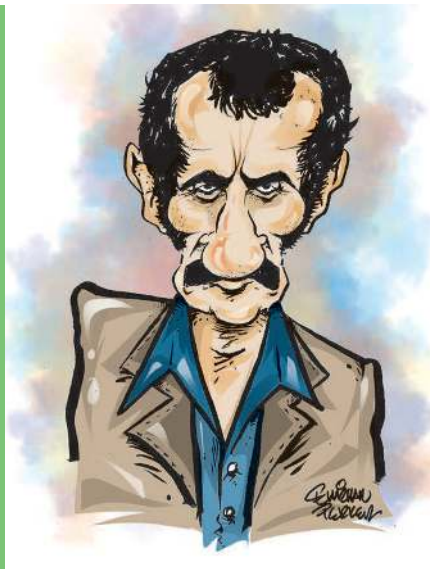

“Haberin var mı taş duvar?
Demir kapı, kör pencere,
Yastığım, ranzam, zincirim,
Uğruna ölümlere gidip geldiğim,
Zulamdaki mahzun resim,
Haberin var mı?
Görüşmecim,
yeşil soğan göndermiş,
Karanfil kokuyor cıgaram
Dağlarına bahar gelmiş
memleketimin...”

Âzem
Arkadaş
(Ahmed Arif, İçerde şiirinden)

“Dibe vurmadan özgür olamazsın.”

Tyler Durden
Fight Club

Dizileri; şiddet, kabadayı, sıfır beden mimiksiz oyuncular olmadan sevdirebilen 'oyuncu' bir neslin Perihan Ablası, Şehnaz'ı, Afet öğretmeni PERRAN KUTMAN'la konuştuk.

KOSTÜME SAYGIYLA BAŞLAR HER ŞEY

Çocukluğum çok güzel geçti. Anne - babamın ayrı olmasına rağmen o kadar güzel ilişkileri vardı ki, o kadar güzel arkadaşlardı ki beni hiç hırpalamadılar. Babaannemle de çok güzel şeyler yaşadım. Oynadığım bütün karakterlerde yetiştiğim muhitin insanları vardı. Hep lakabı olan insanlardı. Kuzucu Mali, Topal Numan, Topal Murtaza...

Küçükken terbiyem bozulmasın diye beni çocuklarla görüştürmezlerdi. Ama babaannemin bakkal dükkânından dolayı büyüklerle bulunmaktan çok mutluydum. Hiç eksiklik hissetmedim. Bir de babaannem çok düşkündü bana. Kimse öyle sevemez.

Kahve vardı yan tarafta, babaanneme çay söylerdim oradan. Orada iskambil oynayanları seyrederdim. Bir gün büyümüş olmalıyım ki -kaç yaşında olduğumu hatırlamıyorum- babaannem çay söylemem için beni kahveye gönderdiğinde erkekleri fark ettim. Utanmam gerektiğini fark ettim, gidemedim. Babaanneme, sen git kendi çayını söyle, dedim.

Ülkede gaz yok, ben çok küçüğüm. İhsan abi vardı, bana bir gaz tenekesi vermişti doldurmam için, ben de tangır tangır dükkâna gidiyorum. Nasıl kuyruk var, varillerle gazlar geliyor, o arada gazdan başka hiçbir şey satılmıyor, sadece gaz veriliyor. Sonra da dükkan kapanıyor. Elimde tenekeyle sallana sallana, sıraya girmeden dükkâna giriyorum tabii. Ne bilsinler torunu olduğumu, beni gören kadınlar ensemden tutup havalarda arkaya doğru gönderdiler. Ben de "babaanne!" diye bağırıyorum. Çıktı; en kıymetli varlığı, torunu eller üstünde arkaya atılıyor. Hemen geldi, beni aldı, dükkânı kilitledi, 'Yok bundan sonra gaz!' dedi, eve gittik. O kadar hoşuma gitti ki, o insanlara karşı bu kadar bir çocuğun zaferi... Sonra gelip yalvardılar "Teyze kundakta çocuğumuz var, aç dükkanı," diye.

Ama benden nefret ediyordu. Havuzun kenarına oturup onu zorla kucağıma alıyordum. Eteğimi üstüne kapatıyordum, kapatınca enayi gece olduğunu zannediyor, uyuyordu bir süre. Sonra uyandırınca ikindi kahvaltısı yaptırıyordum ona. Akasya yapraklarını kıvırıp ağzına atıyorum. Sonra mısırları sokuşturuyorum ağzına. Kâğıttan huni yapıp su içiriyordum. Ben daha bahçeye girince kaçacak yer arıyordu tavuk. Sonra çatlayarak öldü. Bana bir arkadaşına gitti, orada kaldı dediler. Sonra onu çöpte gördüm, o bir travmaydı. En yakın arkadaşım ölmüştü.

Bir de kuzu aldılar bana. Kuzuların burnu silinmezmiş, nemli olurmuş. Onu bilmiyorum ben tabii. Üzerimde ismim yazılı bembeyaz ütülü mendilim var, burnum akarsa terbiyeli kız olarak sileceğim. Terbiyeli kız, kuzunun burnu aktıkça kafasını tutup bastıra bastıra burnunu siliyordu tabii. Kuzu da beni görünce meee diye kaçışıyordu. Yani dostlarımla 'aşırı ilgiden' dolayı pek hoş geçinemedim.

Büyük bir ceviz masa vardı, her bir bacağına ayrı bir karakter vermiştim. Allah'ın tahtasından sen nasıl bir kadın yaratıyorsun? İsimleri var mıydı, hatırlamıyorum. Ama her biri ayrı bir karakterdi. Biriyle aram iyi değil, sürekli çekişiyoruz. Diğeriyle çok iyiyiz, sırdaşız. Büyük ihtimalle anneme söyleyemediklerimi onunla paylaşıyordum. Sorduklarına cevap veriyordum, konuşuyordum. Beş altı yaşlarındaydım. Arkadaşlarımın olmaması beni farklı bir dünyaya itti, bir dünya yaratmama sebep oldu. Arkadaşlarım olsa öyle bir ihtiyaç hissetmeyecektim. Yaratıcılık öyle başladı demek ki.

Babaannemin büyük bir konağı vardı, bahçede de bir havuzumuz var. Fakat bana bir şey olur korkusuyla havuza toprak döküp çiçek ekmişlerdi. Bana bir şey olmasın diye. Mesela hulahop çeviremedim hiç, bağırsaklarım düğümlenir diye. Bir tavuğum oldu o ara.

Ülkemizde başroller, senaryolar hep erkekler için yazılır.

Kimseyle görüşmediğim için çok terbiyeliydim. Konservatuvara gittiğimde Mustafa Alabora bana küfür çalıştırırdı. Zorla söyletirdi. Yıllarca terbiyeli olunca hoşuna gidiyor insanın, sonra terbiyesiz oldum, öyle böyle değil. Oya Alasya'yla Devekuşu Kabare'de beraberiz. Oya hep küfürlü konuşurdu. Bunun için de doymuş küfre. Bir kumbara koyduk dedik ki "b." bile desek para atıyoruz. Düzelmemiz lazım artık, ne oluyor. Benim maaş gitti, Oya beş kuruş atmadı. Çocukluğundan beri yıllar boyunca küfretmiş, ben yeni başlamışım, öğrendiklerimi sıralayınca maaş gitti.

Melih Cevdet konservatuvarda hocamdı. Çok çalışkan bir çocuktum. Konservatuvarın en küçüğüydüm. 16 yaşındaydım. Diğerleri büyüktü. Onların bilmediği her şeyi biliyorum; çünkü Melih Cevdet Anday'ı içerek dinliyorum. Her şeyleri kafama yerleştirmişim, ne anlattıysa. Şöyle bir bakar sınıfa, kimseden cevap yok. Ben cevap vermem; çünkü onun söylemesini bekliyorum. "Perran, kalk anlat bunlara," derdi. Ben de hepsini anlatırdım.

Konservatuvara başladığımda annem bana bir günlük verdi, "Lütfen günlük tut." dedi. Onu yapmadığıma pişmanım. Günlük, ruh açısından çok önemli bir şeydir. Seni çok incittiklerini, altından kalkamayacağını zannettiğin, çok büyük olduğunu zannettiğin acıların, aslında hiçbir şey olmadığını anlıyorsun aradan yıllar geçince. Üstelik o kadar büyük insanlarla çalışmışsın. Tutsana o günlüğü.

84'ten sonra tiyatro yapmadım. Televizyonda Perihan Abla'yla o kadar geniş kitleyle buluştuk ki... Bir de özel tiyatronun şartları çok zordur. Hasta olsan dublörün yoktur mesela. Ben, hepimiz gibi, her şartta çıktım sahneye.

Kostüme saygıyla başlar her şey. Ben onu giydiğim zaman oyum. Ulvi Uraz'la turneye çıkardık, altı ay sürerdi. Şehirler biter kasabalara geçerdik. Kuru

temizleme mi var? Özel tiyatro, bir tane kostümün var. İşte kostüme saygıyı orada öğreniyorsun. "Yalova Kaymakamı" oyununda turuncu bir elbisem var, altı ay giydim. Temizlemeye verecek zamanın yok. Her gün oynuyorsun, günde iki oyun oynuyorsun. "Gözün gibi bakmak" denir ya...

Ankara seyircisi çok önemliydi. İstanbul'da yüz oyun bile oynamış olsak, Ankara'ya gittiğimiz zaman tekrar bir hafta prova yapar, bütün fazlalıkları makaslar, temizler, net, temiz haliyle seyircinin karşısına çıkardık. Yüz oyun da oynasam orada perde açılınca yüreğim çıkardı.

Seneler önce, çok parasızım... Marketten kemik alıyordum, et alacak para yok. Kemikleri kaynatarak yemekleri lezzetlendiriyordum. Orada çalışan bir adam vardı. O adam hep "Ayırdım sana" derdi. Beni, 'Perran Kutman' olarak tanıdığını zannetmiyorum. Seneler sonra bir markette o adamla karşılaştık. Tezgâhın arkasından çıktı dedi ki: "Belki ailenizden daha çok takip ediyorum sizi. O kadar gurur duyuyorum ki, o kemik alan Perran, şimdi Perran Kutman ve hiçbir şey değişmemiş. Hala o kemik alan Perran'ı görüyorum. Ama çok güzel bir yere geldi o." Öyle duygulandım ki, beni adım adım takip etmiş.

Hiçbir şeyden korkmadığım kadar yalnız kalmaktan korkarım.

On sene kadar önce Anadolu Kavağı'ndaydık. Bir adam yanımızdan ayrılmıyor, gözü hep bizde. Bir süre sonra eşim Koral'ın yanına gelip şöyle dedi: "Enişte, bişey diyecem; Adana'dan geldim, karını çok seviyorum, bi dokuniyim mi?" "Tabii," dedi Koral. Geldi, koluma dokundu; Eti, kanı, siniri hissetti. Teşekkür etti Koral'a. Gitti ondan sonra.

Kapıdan girdiğim andan itibaren birileri gelir derdini anlatır bana. Bütün setlerde hep öyle olur. Şehnaz Tango'yu çekiyoruz, bir atölye sahnesi. Tekerlekli bir puf var orada. Ben koltuğuma oturuyorum, kahvem geliyor. O tekerlekli pufu alan karşıma geçip oturuyor, derdini anlatıyor. O kalkınca ben pufa ayağımla çaktırmadan vurup geri gönderiyorum ki başkası gelmesin. Biraz sonra trrrt yine karşıma geliyor puf. En son Funda dedi ki "Yok ediyorum bu pufu. Yazık bu kadına, biraz sonra gidip çekime girecek. Bütün kötü elektriği yüklendi, ondan sonra sahne çekecek bu kadın, insan güldürecek. Ondan sonra pufu yok etti. Perihan Abla benden çıktı. Öyle şefkatli bir yanım var.

Şehnaz Tango'nun kaldırılmasına çok üzüldüm. Kaldırıldığı zaman kadınlar Bursa'da yürüdüler. Bir izleyici "Viraja biraz hızlı girdiniz," demişti. Ne diyeyim...

Bundan sonra bir dizi daha yapmak istiyorum ama asla bu şartlarda değil. Bu sürelerde değil. Bu işin aslı 45 dakikadır. Dizi dediğin 45 dakika, sitcom 25 dakika sürer. İnsanlar bunu inceledi. Dikkat ne kadar sürede dağılır, ona göre yapıldı bu iş. Bir dizi 156 dakika olamaz. İki erkek oyuncu birbirlerine bir şey söyledikten sonra kalıyorlar öyle 15-20 saniye. Kâr kârdır diye öylece göz göze kalıyorlar. Anlam değişiyor, başka türlü bir şeyler oluyor. Cinayet bu, böyle bitiriyorlar dizileri. Eskiden özlemle beklenirdi yeni bölüm. Yayınlanacağı gün kimseye söz verilmezdi. İlk 15 bölüm tanıtım, ısınma, seyirciyle kontak kurma olur, ondan sonra o dizi vazgeçilmez olurdu.

Hayat Bilgisi'ni çekerken bir delikanlı doğrudan yanıma geldi "senin gibi bir öğretmenim olsaydı, ben okuyor olacaktım, biliyor musun!" dedi. Sadece bunu söyledi ve arkasını döndü çıktı, gitti.

Perran'nın özel hayatı ve Perran Kutman'ı birbirinden çok güzel ayırabildiğim için şöhretin kötü anısı olmadı. Perran olarak pazardayım, alışverişimi yaparım, yemeğimi pişiririm. Pazarcılarla arkadaş olurum. Onun için beni üzen bir şey olmuyor genelde.

Sinema filminde oynamayı çok isterim. Ama iyi senaryo gelmiyor ki. Genelde başrol de kadına gelmez zaten, komedi oyuncusu kadına. Demet Akbağ mesela, her zaman başroldür onun oynadığı. Ama başrol diye geçmez. O oyunculuğuyla karakterini başrole çıkarıyor. Yoksa ülkemizde başroller, senaryolar hep erkekler için yazılır.

Türk sineması üst düzeye gelmedi ama gayret var, oraya kanalize oluyor ki, bu çok güzel bir şey. Yani on tane film çekiliyorsa mutlaka içinden dört tanesi çok iyi olacaktır. Fakat diziler gibi olmasından korkuyorum. Diziler de seçerek başlandı, gayet güzeldi ama sonradan her önüne gelenle dizi yapıldı.

Mesleğime çok saygılıyım, yüreğim titrer. Mesela erkenden gitmek, sete karşı çok ayıp bir şey. Ben gene de geç kalırım endişesiyle sete erken gider, oraya üç dakika mesafede bir yerde arabanın içinde beklerim. Toplanma saati dokuzsa sen niye sekiz buçukta ordasın? Daha çay ocağı açılmamış. Yıllar önce Ulvi Uraz'dan, Nisa Serezli gibi büyüklerimden ne öğrendimse ben de birlikte çalıştığım çocuklarıma öyle aktardım. Ama ders verir gibi değil. Benden öğrendikleri çok şey oldu. Öyle seviniyorum ki buna. Hayat Bilgisi'nde oynayan çocuklarımın her biri bugün başrolde oynuyor. Onlar benimle beraber 'sete' saygılı olmayı öğrendiler.

Hayat Bilgisi sırasında en az yirmi beş çocuk vardı. Hava kararmaya başladığından, önce onların sahnesi çekilirdi sonra benim sahnelerim. Bir tek gün onları yalnız bırakmadım. Benim sahnem çekilirken nasıl oynuyorsam onların sahnesinde de aynı şekilde oynar, başlarında dururdum. Yardımcı rol, figürasyon için gelmiş kişilerin karşısında da oynarım.

Gözler hep bizim üzerimizde. Hâlbuki gözleme ihtiyacımız var bizim. Şartları değişik. Birileri daha rahat yaşıyor, birileri daha zor. Korkularıyla, zayıflıklarıyla, heyecanlarıyla; dünyanın neresinde olursa olsun insan insandır. Japon da, Avrupalı da, Türk de aynı şeylerden korkuyor. Yıllın belli bir bölümünü Amerika'da geçiriyorum. Orada insanı gözleme imkânım oluyor. Orada hikâyeler yazıyorum, karşılaştığım insanlarla ilgili.

Amerika'da böbrek sancım tuttu. Taş düşürüyordum. Ambulans geldi. Avazım çıktığı kadar bağırıyorum. İlk defa böyle bir ağrıyla karşılaşıyorum. Bir taraftan da "anneciğim, anneciğim!" diye bağırıyorum. Bunu Türkçe söylediğim için ağrıyan yerimi söylediğimi sandılar. Birbirlerine bakıp bana "Ne diyorsun?" diye sordular. "Annemi çağırıyorum" dedim. Bana baktılar, bu kaç yaşında bir de annesi mi var bunun, der gibi... Biz böyle durumlarda "anne" deriz, onlarda öyle bir şey yok ki, "mamy, mamy" diye ağlayan Amerikalı mı var.

Hiçbir şeyden korkmadığım kadar yalnız kalmaktan korkarım.

Hazırlayan: Nurhak Kaya

Hocam iş ve okul arasında bir tercih yapmam gerekti dedim. "Ne tercihi yaptın?" dedi. Okulu tercih ettim hocam, dedim. Kulağıma eğildi "Siktir ol git buradan" dedi.

SIRADIŞI BİR MEZUNİYET TÖRENİ

Mimar Sinan, Türkiye'de ilk açılan sinema okulu. Okul öğretime başladığının üçüncü yılı girmiştim ben; başlamadan evvel akademinin üç bölümünü dolaştım ama. Akademi deriz biz; ağız alışkanlığı. İlk resim bölümüne geldim. Bir yıl orada eğitim gördüm. Sonra ikinci yıl tekrar üniversite sınavlarına girdim. Her defasında baştan yetenek sınavlarına giriyorduk. Tekstil Dizayn bölümüne devam ettim iki yıl. Para kazanılır bir meslek olduğunu düşünüp geçmiştim oraya. Sonra baktım ki bu bölüm mezunları, bazı tekstil fabrikalarında kopyalamaktan başka iş yapmıyorlar, dedim bununla ömür geçmez. O sırada sinemayla tanıştım. Tekrar sınavlara girdim ve üçüncü fakülte olarak Sinema Bölümü'ne girdim. O zaman enstitüydü, üç yıllıktı. Bu arada okulla beraber reklam ajansına da girdim.

1980'i düşünsenize... Türkiye'de sinema diye bir şey kalmamış, bitmiş. Civciv çıkacak kuş çıkacak filmleri yapılıyor. Biz öyle bir dönemde sinema yapacağız diye sinema okuluna gittik. Türkiye'de sinemanın sıfırlandığı bir dönemde. Sadece birkaç tane ideolojik film yapılabilirse işte... İşin kötüsü onda da kavga çıkıyor, sinemalar basılıyordu.

Sanat okulunda en güzel dersler kantinde yapılır. Yani ders biter, dersten çıkarsın hocayla beraber kantine geçersin, çaylar alınır, sigaralar yakılır ve orada sohbet devam eder. Daha güzel olur, açılır herkes ders resmiyetinin dışına çıkınca. Hoca da, öğrenci de çok keyifli olur. Arkadaşlarım o keyfi yaşıyordu ama ben yaşayamıyordum çünkü çalışmam lazımdı. Beş kardeşim de okuyor. Babamız da küçük esnaf. Zaten bütün ömrünü Allah razı olsun, "Ben çocuklarımı okutacağım" diye geçirmiş bir adam. Köyden göçmesinin sebebi de o.

Bizim sınıf on kişiydi, beşi başka fakültelerden gelmeydi benimle beraber. Tıp fakültesinden gelen vardı, makine mühendisliğinden gelen vardı, orman fakültesinden gelen vardı, Yıldız'dan gelen vardı. Beşi liseden gelmeydi. Mesela Gani Müjde benim sınıf arkadaşımdı. O zaman Gırgır'da çalışıyordu, karikatür çiziyordu ve derste de sürekli çizerdi, hepimizi güldürürdü. Bu on kişiden aşağı yukarı beşi, ciddi psikiyatrik tedavi gördü o dönemde. Çünkü geleceğe dair hiçbir umudumuz yoktu. Gelecek kaygısı taşıyorduk hepimiz. Bizim mesela televizyonda drama yapabileceğimiz ya da televizyona film yapabileceğimiz, dizi yapabileceğimiz bir alan yoktu.

Bir gün Lütfi Akad'ın Sinema Dili dersinden çıktık. İşte o özlediğim kantin muhabbeti... Ajanstan istifa edip gelmişim, artık koştur koştur toplantılara gitmiyorum. Çay aldık, ben Lütfi Hoca'nın dibinden ayrılmıyorum. "Seni birkaç defadır kantinde görüyorum. Sen dersten çıkar çıkmaz bir yere gidiyordun, yaratıcılık yapıyordun orada. Ne oldu?" dedi. Hocam iş ve okul arasında bir tercih yapmam gerekti dedim. "Ne tercihi yaptın?" dedi. Okulu tercih ettim hocam, dedim. Kulağıma eğildi "Siktir ol git buradan" dedi. Ama bu akademik eğitime inanmamasından değil, tam tersine. Dışarıda yetişip okula hizmet etmemizi isterdi. Lütfi Akad "Biz bu okuldan herhangi bir öğrencimiz mezun olduktan sekiz yıl sonra senin çalıştığın yer gibi bir yerde yaratıcılık yapıyorsa, herhangi bir alanda önemli değil ne olduğu herhangi bir alanda yaratıcılık yapıyorsa biz okul olarak kendimizi başarılı sayarız" dedi bana. "Sekiz yıl sonra öyle bir yere gelebiliyorsa, bu bir başarıdır" dedi. "Sen buraya hoca olarak dönersin" dedi. "Ben sana öğreteceğim her şeyi öğrettim. Git. Ne işin var senin burada? Ne pinekleyeceksin burada" dedi. Ben yine devam etmek istedim okula ama para kazanmam gerekiyordu. El mahkum; ajansa girdim ve reklamcılığa devam ettim. Ondan sonra reklam filmleri çekmeye başladım, kampanyalar yaptım ve okulu bıraktım.

Hiçbir öğrenci 100 puanı hak edemez. 100 puan alan öğrenci için öğrenme bitmiştir. Sinemada öğrenmek bitmez...

Ardından Sami Şekeroğlu yıllar sonra geldi dedi ki bana, "Bak senin bu saatten sonra okulun diplomasına ihtiyacın yok, sana bir şey sağlamaz ama bu okulun sana ihtiyacı var. Af çıktı ve okulu bitirmemiş bütün öğrenciler dönebiliyor. Gel şu okulu bitir. Tamam diplomaya ihtiyacın yok ama bu okulun sana ihtiyacı var. Bitireceksin yoksa mümkünü yok, hakkımı helal etmem sana."

Girdim fakat devam edemedim, bitiremedim. Ama kaydı yaptırdım, sonra o kaydı birkaç kere yeniledim. En son baktı ki Sami Hoca, olacağı yok, bir gün çağırdı ve "Gel bu işi yapalım" dedi. Bırakmadı yani. Beni bırakmayan Sami Hoca'dır. İstiyorum Hocam ama vakit bulamıyorum, nasıl yapacağım, dedim. O dönem çok yoğun çalışıyoruz. Günde on saat, on beş saat... O da "Ayarlarız dedi. "Yalnız bak, her öğrenci ne yapıyorsa, sen de onu yapacaksın, çünkü senin sevenin olduğu kadar sevmeyenin de vardır. Dolayısıyla akademik olarak ne yapman gerekiyorsa onu yapacağız."

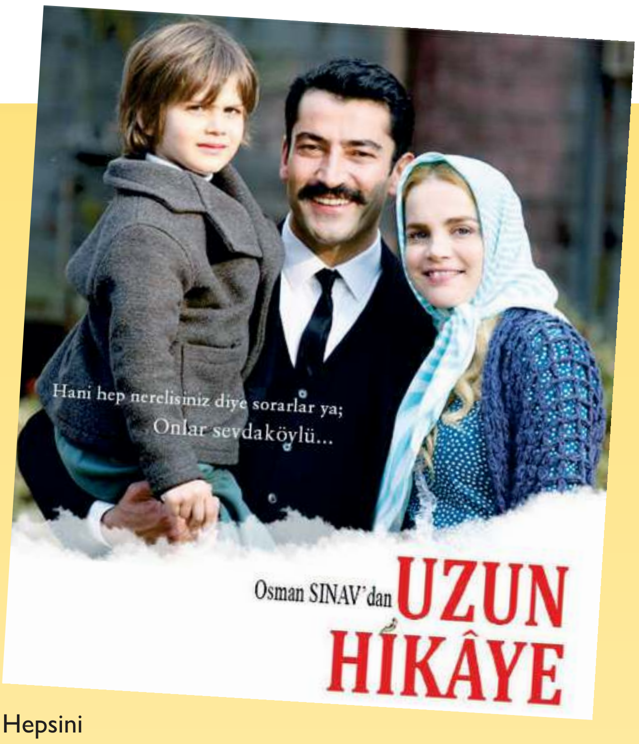

Hepsini yaptım. "Kısa film hikâyesi yazacaksın, onu bana vereceksin, atölye hocan da ben olacağım. Kimseye bırakmıyorum seni. Gidersin film ya da dizi çektiğin sete, bir dakika çocuklar şunu çekelim dersin, çekersin" dedi. Ben de giderdim yönetmeni olduğum dizi ve filmlerin setlerine, çocuklar ekip hazırlayın şöyle bir şey çekeceğiz derdim. Hocanın kısa filmini çekeceğiz diye acayip heyecanlanıyorlardı oyuncular. Öyle üç tane kısa film çektim her sömestr. Son sömestr da mezuniyet filmi olacak. Hocam dedim, ben izin olursa Uzun Hikâye'yi çekeceğim mezuniyet filmi olarak.

Uzun Hikaye... On iki yıldır üzerine çalışıyordum senaryonun. Mustafa Kutlu'yu aradım. Abi dedim, bu defa oldu galiba senaryo. Bitirdik. İnşallah çekeceğim. Bir bakar mısın? diye sordum. "Yok" dedi, "sen tamam diyorsan okumayacağım. Ben sana dua edeyim, sen de inşallah iyi bir film çek." Zaten onun da vasiyetiydi. Uzun Hikâye'yi çok isteyen oldu ondan. Her isteyene "O hikâyeyi ben Osman Sınav'a verdim, gidin ondan isteyin. Çekmeyecekse versin size. Ona sorun" diyordu. Bana diyordu ki, "Bana geliyorlar, böyle böyle diyorum. Bak, sen de imkânın olur da çekmezsen öbür dünyada hesaplaşırız." Senaryosunu da okumadı. Bayağı da değiştirmiştim kitabı. Yani Mustafa Abi çok zor da bir adamdır. Korkuyorum burayı niye böyle yaptın diyecek diye. Ama izlettim çekince, daha kimse görmemişken filmi. Tamam dedi. İkimizin adını da yaz senaryoya.

Tabii okulda da filmin görülüp değerlendirmesi yapılacak. Hocalar kurul olarak karşımızda. Öğrenciler sırayla karşısına geçiyorlar kuruldaki hocaların, hocalar öğrencilere bir şeyler söylüyorlar. Şimdi ben doğal olarak girdim, hocalarla birlikte oturuyorum. Baktım öğrencilerin yeri ayrı. Dedim ki, ben de öğrencilerin yanına geçsem. Burada böyle durmam garip oluyor. Çocuklara ayıp olmasın diye ben de yanlarına geçeyim dedim. İyi olur dediler onlar da. Öğrenciler de bakıyor tabii "Osman Sınav gelmiş" diye. Birlikte fotoğraf çektiriyoruz falan. Güzeldi... Hasılı mezun olduk.

Film de gösterimde o arada. Ondan sonra ikinci bir gala yaptık öğrencilerle, akademisyenlerle Mimar Sinan'da. Çok güzel oldu. Sahnede Rektör Yalçın Hoca'yla beraber Sami Hoca çıktılar konuşma yaptılar ve beni sahneye davet ettiler, diplomamı da o zaman verdiler. Böyle özel bir galayla 35 yıl sonra diplomamı da almış oldum.

Kaçla mezun oldu diye sordu Yalçın Hoca, Sami Hoca'ya. Sami Hoca dedi ki 95. "Ya hocam niye 100 vermediniz, niye 95? O 5 puanı nereden kırdın?" dedi. Oğlum da sormuştu, baba 5 puanı nerden kırmışlar diye. Sami Hoca "Hiçbir öğrenci 100 puanı hak edemez" dedi. "100 puan alan öğrenci için öğrenme bitmiştir. Sinemada öğrenmek bitmez, onun için Osman'a da 95 verdik" dedi. Sami Hoca'dan son dersi de öyle aldım işte...

DR. LISA CUDDY
Princeton Plainsboro Hastanesi'nin dekanı ve yöneticisi

DR. JAMES WILSON
Onkolog
Dr. House'un tek dostu.

DR. GREGORY HOUSE
Princeton Plainsboro Hastanesi'nin teşhis departmanını yöneten dahi doktor.

DR. ALLISON CAMERON
Teşhis departmanının çalışkan immünoloji uzmanı.

DR. ERIC FOREMAN
Dr. House'un yönetimindeki teşhis departmanının muhalif nöroloğu.

IMDb En Yüksek Oy Alan 3 House M.D. Bölümü

1	House's Head (4. sezon 15. bölüm)	☆ 9.8/10
2	Wilson's Heart (4. sezon 16. bölüm)	☆ 9.8/10
3	Broken (6. sezon 1. bölüm)	☆ 9.7/10

HOUSE | HOLMES
WILSON | WATSON

Dr. Gregory House ile ünlü hayali dedektif Sherlock Holmes arasındaki benzeşmeler ve göndermeler tüm seri boyunca dikkat çekmiştir. Holmes/House ve Wilson/Watson isim benzerlikleri tesadüf değildir.

House M.D. **66** farklı ülkede yayınlanmıştır

Everybody Lies

Dizinin vecizesine dönüşen ve "Herkes yalan söyler" anlamına gelen "Everybody Lies" sözü tüm seri boyunca tam olarak **33 KERE** tekrar edilmiştir.

House M.D.
131 defa aday olduğu ödüllerden **54** tanesini kazanmıştır

Hugh Laurie
House M.D.'yi canlandırdığı rolüyle toplam **18** adet ödül kazanmıştır

2008 yılında en çok izlenen televizyon dizisi olma ünvanına sahip olan **House M.D.** toplam **82.000.000** kişi tarafından izlenmiştir.

House M.D. bacağındaki ağrıyı dindiren **VICODIN**'i tüm seride **181 KERE** kullanmıştır.

3 farklı enstruman çalabilen doktor House'un evinde **11** adet enstrüman bulunmaktadır. (Piyano, gitarlar, mızıka trompet ve banço...)

Dizinin yayınlandığı **8** sezon boyunca Doktor House **18** farklı **asa** kullanmıştır

Dahi doktor House bile tüm hastalarını kurtaramamıştır. House'un **21** hastası hayatını kaybetmiştir.

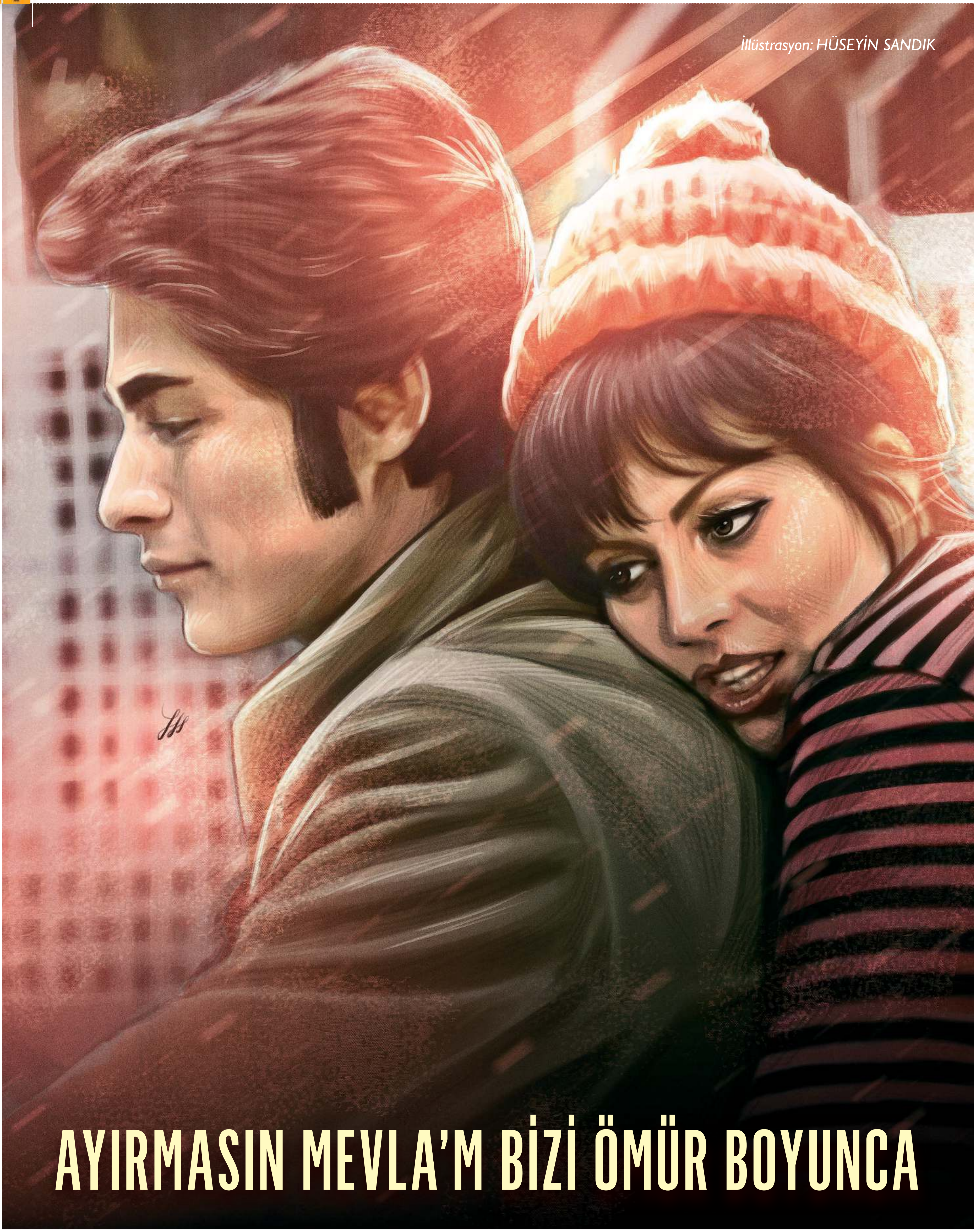

İllüstrasyon: *HÜSEYİN SANDIK*

AYIRMASIN MEVLA'M BİZİ ÖMÜR BOYUNCA

İNSAN SEVDİĞİYLE YAŞAMALI

KERİME NADİR

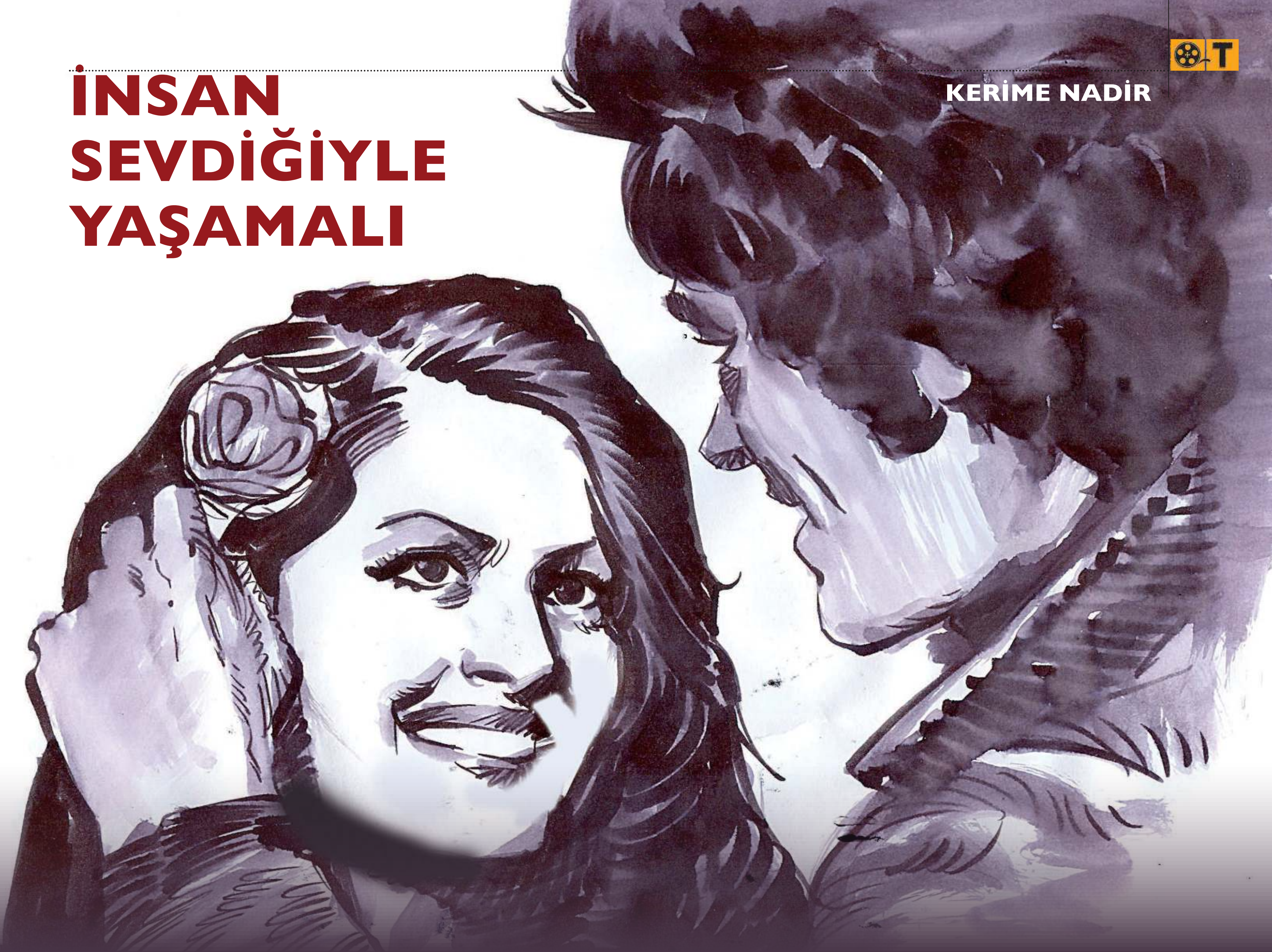

İnsanın bir büyük aşkı gizlemekte çektiği zorluk...

Varlığıyla bütün kalbimi ve hayatımı dolduran sevgili...

Benden ne isterse vermeye hazırdım.
Sırf avunsun diye canımı bile fedaya hazırım.

Ah! Bütün bunları ona söylememek,
benim nezdimde ne kadar değerli olduğunu
anlatamamak, susmak, hep susmak!...

İşte, asıl dayanılmaz olan bu.

***

Tertemiz bir sevgiyi böyle tehlikeli,
zararlı bir hale dökmek doğru değil.

***

Yazık ki kalpler münasip sevgiliyi
seçmesini bilmiyor.

***

Her şeye rağmen, onu mutlu görmek
en büyük emelimdir.

Kim olursa olsun, sevdiğiyle yaşamalı insan.

***

Lakin öyle sert yürekler vardır ki, onlarla elması
bile yontmak mümkündür.

***

Dudaklarından manalı bir tebessüm uçtu.
Solgun yüzünü ani bir kızıllık kaplamıştı.
Gözlerimi daha yakından görmek istiyormuş
gibi eğilerek:
"Bu sevda hâlâ geçmedi mi?" diye sordu.

İliklerime kadar ürperdiğimi hissettim.
Gözlerimi indirerek titreyen bir sesle:
"Hayır!.." dedim.
Bu benim, kendi kendime bile etmekten
çekindiğim bir itiraftı.
"Peki, daha ne kadar sürecek?"
"Ebediyete kadar!"

İllüstrasyon: Rewhat

SERAY ŞAHİNER

GÖZYAŞLARIN BOŞUNA DÜŞMEM ARTIK PEŞİNE

-Sabiha,
- Ne işin var buralarda?
-Ne varsa var!
- Bir şey mi alacaktın?
- Hiçbir şey.
- Bana geldin sanmıştım demin...
- Yoo,
- Niye görünüp konuşmadan gittin?
- Öyle!
- Sabiha ne'n var senin, bir derdin mi var?
- Hiçbir derdim yok, olsun mu?
- Olmasın, olmamalı. Ama ne bileyim bir tuhaflaştın bu aralar,
- Ben mi?
- Benden habersiz çıkıyorsun, avare dolaşıyorsun, lafımı tersliyorsun, ne demek bütün bunlar?
- Ne demekse o demek!

Bu benim en sevdiğim film olan Vesikalı Yarim'in en sevdiğim sahnesi. Bu yıl sinemamızın 100. yılı kutlanıyor. Bir asrın şah beyiti olan bu sahne ve film üzerine, dilim döndüğünce iki kelam etmek isterim...

- Sabiha!
- Canım acıyor.
- Konuş,
- Sen konuş, senin diyeceğin vardır belki!
- Ne diyim? Gariplik bende değil sende...
- Anladın demek, anla öyleyse dahasını anla,
- Dahası ne, yoksa?
- Tamam Halil. Ben öyle bunalamam, uykusuz öyle düşünüp kendimi yiyemem.
- Niçin ama? İstemiyorsan açıkça söylersin. Bıktın öyle mi?
- Belki, belki de sen bırakıp gidersin bir gün. Dükkânını evini göreceğin gelir...
- Evim, dükkânım hep burada. Gidecek başka yerim yok. Dükkânım iki portakal sandığı, evim senin yanında...

1968'de çekilen Vesikalı Yarim, (Senaryo: Safa Önal, Yönetmen: Lütfi Akad, Sabiha rolünde Türkan Şoray, Halil rolünde İzzet Günay) bildiğim kadarıyla, Türkiye sinemasında bir kadının bir adamla buluşma amacı gütmeden, tek başına yürüdüğü ilk film. Sabiha, o zamana dek Yeşilçam'da görülen, ilelebet yârini bekleyen yahut adamın peşinden koşan kadınlara tezat olarak, sevdiğini geride bırakıp yoluna gider.

- Başka bir diyeceğin yok mu, öyleyse benim de yok, bir daha da olmayacak.
- Sabiha, bozma kafamı, horlanmaya, atışmaya alışkın değilim. Sokak ortasında hele... Hele seninle! Nedir istediğin, burda ayaklarına mı kapanayım? Yoksa saçlarından tutup sürükleyeyim mi?
- Ne istersen yap. Yalnız en iyisi bitsin burda bu iş, sonradan daha büyük acı çekmektense...
- Ne acısı?
- Sen daha iyi bilirsin.
- Sabiha!
- Yok, bir şey söyleme, en iyisi git, git. En iyisi seni görmemek. En iyisi seni duymamak. Git git Halil.

Doğma büyüme Kocamustafapaşalı olan manav Halil, karısı ve çocuklarıyla sakin bir hayat yaşamaktadır. Anne babası ile geleneksel aile ilişkilerini sürdürmektedir. Bir akşam mahalleden arkadaşlarının aklına uyup pavyona gider: "Şen Saz"a... Orada konsomatris olarak çalışan Sabiha'yı gördüğü an dünyanın geri kalanı silikleşir. Halil'in Sabiha ile ilgili tasavvuru başkadır:

- Sabiha gerçek adın mı?
- Takma olsa Sabiha mı olur?

Sabiha, önce yüz vermese de birbirlerine âşık olup 'Sabiha ve Halil' olurlar sonunda. Halil evini ve babasıyla işlettiği manav dükkânını terk edip Sabiha'ya taşınır. Ailesinde edindiği ev alışkanlıklarını Sabiha'nın evine taşırarak, barınağı Sabiha'ya yuva yapar. Sabiha, şehri gezdirerek, kenti Halil'e İstanbul yapar. Halil'in arkadaşları, Sabiha'ya Halil'in evli olduğunu duyurur. Sabiha önce Halil evli olduğunu kendi söylesin ister, ona göre Halil nasılsa gidecektir. Sabiha ayağını kapının eşiğine koymaz hiç. Birkaç kez sebebini yüzlemeden Halil'i terk etmeye kalkar, başaramaz: E âşık. İnsanlar dönemin değer yargılarıyla dikilir karşılarına... Sabiha'nın da eskiden çalıştığı pavyondan izini sürenler vardır. Halil, Sabiha için adam yaralar. "Sevmek de yetmiyormuş, çok eskiden rastlaşacaktık." der Sabiha. Halil hapse düşer, Sabiha Halil'i bekler, ama onun başına tekrar bela açılmasından korkmakta... Halil ondan umudu kessin diye, onun hapisten

Sevgi de yetmiyormuş. Çok eskiden rastlaşacaktık.

çıkacağı gün pavyona çalışmaya gider. Halil pavyona gelir, Sabiha poz keser: Güya Halil'i unutup eski hayatına geri dönmüş... Halil içerler, tam gidecekken Sabiha dayanamaz, gider ona sarılır. Halil bıçağı saplar Sabiha'ya. Polisler gelir, Sabiha Halil'i ele vermez, karnından bıçağı çıkarır, polislere "ben yaptım, bıçak elimden kaydı, Halil'in suçu yok" der. Sabiha hastaneye götürülürken Halil ardından bakar: "Asıl şimdi yıktı beni" der. Eh, asıl şimdi yıkmıştır tabii; Sabiha, Halil'den güçlü olduğunu ispat etmiştir.

Filmde nedeninin altı çizilmez ama Halil için ilişki burada bitmiştir. Halil Sabiha için bütün zorlukları göze almışken ve onun uğruna türlü badireler atlatırken vazgeçmez de Sabiha'dan; Sabiha'nın zaten en zor durumların bile altından tek başına kalkacak kuvvette olduğunu anladığı an büyü bozulur. Başının çaresine bakan, hatta Halil'i bile savunabilen bir kadın...

Demek Halil onun için kahramanlıklar yapmasa da, onu korumasa da var olabilecektir Sabiha. Halil, erkliğine zeval gelmeyecek yere; evine, çocuklarına, aylardır eve uğramadığı halde bir "nerdeydin" bile demeden sanki sabah evden çıkan kocasını iş dönüşü karşılar gibi terliklerini uzatan karısına geri döner. Sabiha için mücadele ederken sürekli ardında gördüğümüz İstanbul silüeti bitmiştir Halil için, evinin penceresinden mahallesine bakmaktadır artık.

Sabiha hastanede, Halil'le ilişkisine sahip çıkmaya karar verir. Artık hiçbir şey umurunda değildir. Hastaneden çıkıp Halil'i geri almak için onun mahallesine giden Sabiha, Halil'i çocuklarıyla görünce bir şey demeden döner gider. Fon şarkısı, "gözyaşların boşuna, düşmem artık peşine!"

Çekildiği dönemde ve hâlâ... Hayli cesur bir filmdir. Bir kere, pavyonda çalışan kadını yargılamadan sunar. Halil'i evde bekleyen birinci kadına rağmen... Ki o kadın da Yeşilçam'da saf masum kızın hak ettiği altı çizilen esas adamın, hâlihazırdaki sevgilisi olan platin sarısı perukalı, uzun tırnaklı, kaprisli zengin "züppe" kızlara benzemez hiç. Halil'in evde bekleyen karısı, genelde Türk filmlerinde esas adamın, parti kızını bırakıp koştuğu kendi halinde iyi yürekli kadınlara benzer. Film, seyirciyi iki kadından birinin tarafını tutmaya zorlamaz. İki aşığın kavuşmasını isteriz sadece.

Ayrıca Halil, Sabiha için bir kurtarıcı olarak sunulmaz. Hikâye "Sabiha'yı çalıştığı pavyondan kurtaran Halil'in..." diye özetlenemez. Sabiha kurtarılarak değil, kendi iradesiyle Halil'in elini tutarak pavyonu geride bırakır.

Sabiha'nın, Halil'in evli olduğunu öğrendikten sonra, ilk ayrılmaya çalıştığı sahne, toplumsal terbiye kurallarımızın hepsini bir güzel alaşağı eder.

- Benden habersiz çıkıyorsun, avare dolaşıyorsun, lafımı tersliyorsun, ne demek bütün bunlar?
- Ne demekse o demek...

Feride Çiçekoğlu, 'Vesikalı Şehir' adlı kitabında filmi bir "ihlal filmi" olarak tanımlar ve şöyle ekler: "Filmin sonunda Halil şehrin taşra hayatına hapsolurken, Sabiha şehrin üstüne gider, erkek bakışları hiç umurunda değildir. Zaten erkekler de artık onu dikizlemeye hevesli görünmemektedirler. Sabiha, şehri ancak bir erkekle paylaşırsa anlamlı olacak bir mutluluk habbesi gibi değil, tek başına yürünecek bir kamusal alan gibi gördüğünü sezdiren bakışlarla üstümüze gelir."

Türkiye sinemasının 100 yılı içinde, filmlerden çok rol model aldık biz. Çorabına toz sıçramayan 'hanfendi' kızlar; fakir diye horlandıktan sonra adamı elde etmek için zengin olmanın bir yolunu bulup, görgü-adap dersi alarak rakibinin silahlarıyla donanarak esas adamı tavlayan kızlar; giden sevgiliyi geri döndürmek için türlü akıl ve kadınlık oyunlarına başvuranlar... Sabiha bu kadınların hepsinden ayrılır. Çünkü onun ana ereği adamı pişman etmek, tongaya düşürmek, geri döndürmek değildir. Duygu sömürüsü yapmaz, vır vır etmez, adamı "elde etmek" için planları yoktur. Âşık olur ve yoluna gidebilir.

İstanbul sokaklarından ve sinemamızdan bir Sabiha geçti... Sırf bu bile 100. yılını kutlayan sinemamıza şükretmemize yeter. Vesikalı Yarim filminin üstünden 46 yıl geçti, hâlâ habersiz çıkmak, avare dolaşmak, dilediğimiz gibi konuşmak için mücadele veriyoruz. Hâlâ soruyorlar, ne demek bütün bunlar? Sabiha'nın ağzından söyleyelim: Ne demekse o demek!

Bahadır Mermut

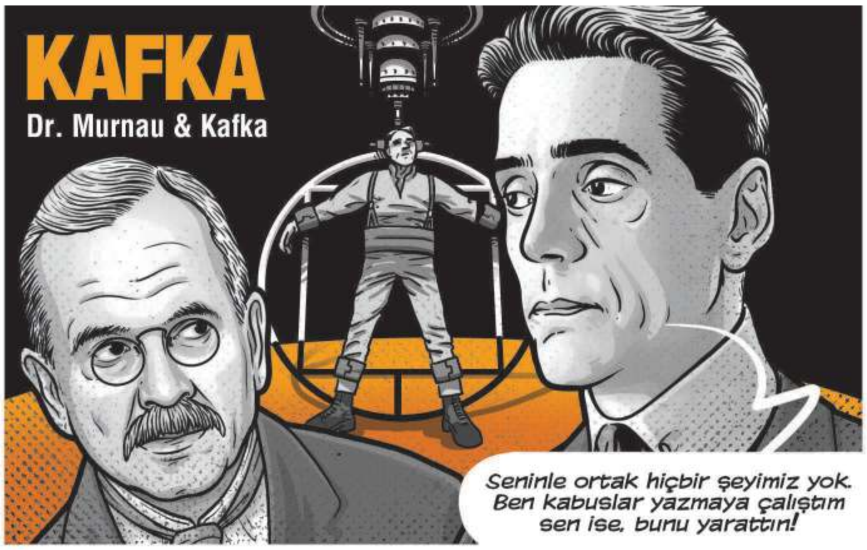

SIDDIK AKBAYIR

İçinde kaç milyar insan yaşarsa yaşasın, dünya denilen yerin bir yalnızlık olduğunu söyler gibi bakan bir Yaşar Usta'mız vardı.

AKTÖR DEDİĞİN

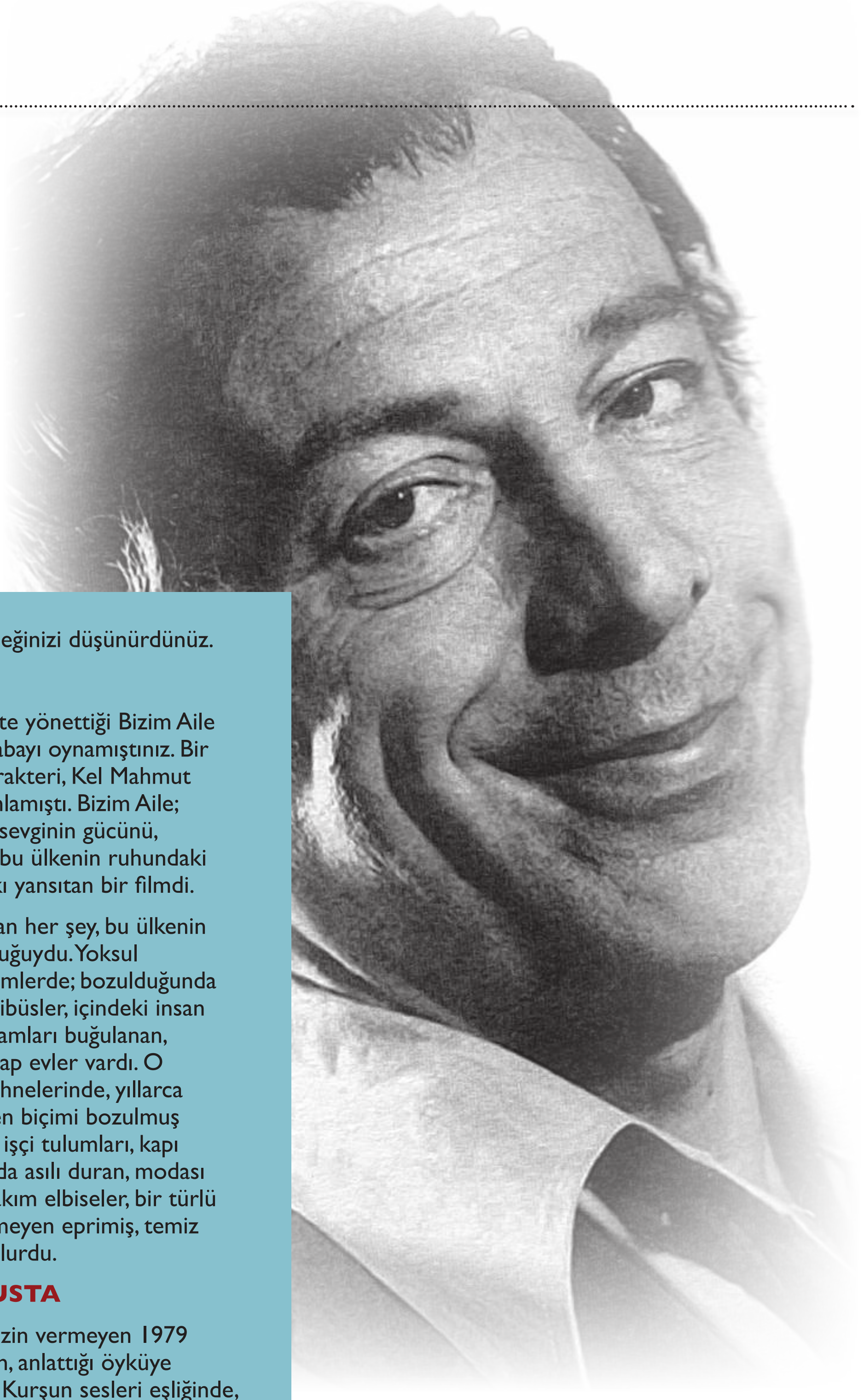

HABABAM SINIFI

BİR: Yaz başlarıydı, havalar sıcaktı. Öğretmenlikten kovulan Rıfat Ilgaz'ın kalın paltosunu sırtından çıkarmaması ilkin sizin dikkatinizi çekmişti. Üşüdüğünden değil, eskimiş pantolonunun arkası delinmiş olduğu için... Hababam Sınıfı kitaplarını o günlerde okumuş, kitaplardan Ertem Eğilmez'e söz etmiştiniz. Kitaplara göz atan Eğilmez, bu öykülerden müthiş filmler çıkabileceğini sezmişti.

İKİ: Rıfat Ilgaz-Ertem Eğilmez anlaşmanın başlıca üç maddesi vardı: Hababam Sınıfı'nın kullanma hakları beş senedir; tüm öykülerden bir film yapılacaktır ve Kel Mahmut rolünü Münir Özkul oynayacaktır. Bu anlaşmanın üçüncü maddesinden yıllar sonra haberiniz olmuştu.

ÜÇ: Senaryo, her defasında sansürden geri dönmüştü. Kel Mahmut'tan dolayı sansür heyetleri izin vermemişti film yapılmasına. Kurul üyeleri, "Bir okul yöneticisine kel denmez, öğretmen kel olur mu hiç, bu söz, öğretmene bir hakarettir" diye filmi engellemişlerdi. Sonra Ertem Eğilmez, senaryoda Kel Mahmut'u, Mahmut Hoca diye değiştirmişti. Ertem Eğilmez'in sansür kurulu üyeleri arasında dostları vardı. Sansürden geçirdikten sonra, rolünüz yine Kel Mahmut olarak kalmıştı.

Gökyüzü, bizler için, içine kuşların ve yıldızların doluştuğu mevsimlik bir çekmeceydi.

DÖRT: Bir akşam eve ağlayarak gelmiştiniz. Kızınız Güner kapıyı açınca çok şaşırmış, çok korkmuştu. Ne olduğunu sormuştu size "On beş yıldan sonra, sinemada ilk kez başrol oynayacağım" demiştiniz. Çok mutlu ve heyecanlıydınız. Kızınız, hemen hangi rolü oynayacağınızı sormuştu. "Kel Mahmut diye bir rol... Öğretmen rolü... Ertem Eğilmez'e okutmuştum o kitapları. Rıfat Ilgaz'ı da o ikna etti." Kızınız sormaya devam etmişti: "Kaç para alacaksın baba?" Bu kez, siz şaşırmıştınız: "Para mı? Başrol diyorum başrol! Hangi rakam başrolün yerini tutabilir ki kızım!" Alacağınız beş bin lira civarındaydı. Paraya pula pek aklınız ermez, zaten ermesini de istemezdiniz. Para işlerine kafayı taktığınızda saflığınızı yitireceğinizi düşünürdünüz.

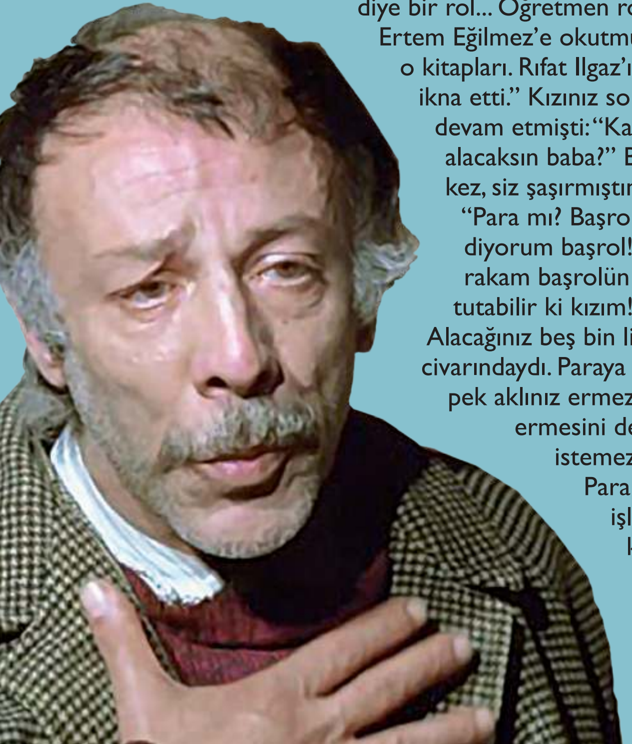

BİZİM AİLE

BEŞ: Engin Orbey'in 1975'te yönettiği Bizim Aile filminde, ailesine bağlı bir babayı oynamıştınız. Bir aile reisi olan Yaşar Usta karakteri, Kel Mahmut karakteriyle birbirini tamamlamıştı. Bizim Aile; şahsiyetli, onurlu bir hayatı; sevginin gücünü, direnişin güzelliğini anlatan, bu ülkenin ruhundaki inceliği, derinliği, irfanı, ahlakı yansıtan bir filmdi.

ALTI: Sizi 'Yaşar Usta' yapan her şey, bu ülkenin 1980'lerde kaybolan çocukluğuydu. Yoksul mahallelerde geçen filmlerde; bozulduğunda omuz verilen minibüsler, içindeki insan sıcaklığından camları buğulanan, kalabalık ahşap evler vardı. O filmlerin sahnelerinde, yıllarca giyilmekten biçimi bozulmuş kasketler, işçi tulumları, kapı arkalarında asılı duran, modası geçmiş takım elbiseler, bir türlü yenilenemeyen eprimiş, temiz paltolar olurdu.

YAŞAR USTA

YEDİ: Aşka izin vermeyen 1979 kışıydı. Hangi film, anlattığı öyküye ağlardı, bilmiyorduk. Kurşun sesleri eşliğinde, sinemaların terörden ürken koltuklarına oturan bir kuşağın seyrettiği Bizim Aile filminde, burjuvaziye karşı, hiç unutulmayan bir dikleniş gösteren, "Belki sizin bilmediğiniz bir duygu ama biz bir aileyiz!" diyerek gözlerindeki yaşı seyirciye de taşıyan bir Yaşar Usta'mız vardı!

SEKİZ: Yıllar yılı hep on günlük sakalla görünüp adeta sakilliğe bir övgü gibi yaşayan, iliklerimize sinen hüzünlü bakışlarıyla hepimizi derinden sarsan ve ruhiyatımızı sonsuza dek sürecek bir 'mazlum mucizesine' mahkum eden bir Yaşar Usta'mız vardı.

DOKUZ: İçinde kaç milyar insan yaşarsa yaşasın, dünya denilen yerin bir yalnızlık olduğunu söyler gibi bakan bir Yaşar Usta'mız vardı.

ON: Filmler bittikten sonra da gerçek oyunculuğuyla içimizi acıtmaya devam eden bir Yaşar Usta'mız vardı.

ARZU FİLM KUŞAĞI

ON BİR: Bizim kuşağımız, yani Arzu Film kuşağı, siyah-beyaz, tek sesli, tek kanallı bir kuşak olduğu kadar arkadaşlık adına da tek yumruktu. Şimdi hayat çok renkli, çok sesli, çok kanallı ama çok paylaşımsız, çok güvensiz Mahmut Hocam!

ON İKİ: Arzu Filmi yıllarda, yazlık sinemalar tahta sandalyeliydi. Çekirdek, meşrubat genç kız ve genç erkek fingirdemeleri eşliğinde serin yaz melteminde ve yıldızlar altında yerli filmler seyredilirdi. Filmlerin ağlanacak yerleri geçilir, yerli yersiz sahnelerde ağlanırdı.

ON ÜÇ: Fakir mahallelerde güveli hayatlarımız vardı. Arnavut kaldırımlı sokaklarda gökkuşağı misketler yuvarlar, sakızlardan çıkan artist resimleri biriktirirdik! Geceleri gökyüzünü seyrederdik. Gökyüzü, bizler için, içine kuşların ve yıldızların doluştuğu mevsimlik bir çekmeceydi.

ON DÖRT: Pencerelere tünemiş vita yağı kutularda özenle ekilmiş, pencere önü çiçekleri olurdu. Kızlar, geceleri çiçek aralarından sokağı seyrederdi! Ve her pencerede, mahallenin delikanlısıyla tamamlanacak seyircisiz bir film, vizyona girerdi.

ON BEŞ: Murat 124 ve Anadol, o zamanlar yepyeni arabalardı. Kocaman şevroleler ve tek tük mersedesler de vardı ama onlar daha çok filmlere yakışırdı. Bizler, teybinde şarkıların ağladığı, arkasında 'Kaderimsin' yazan mavi minibüslerde büyümeye çalışırdık.

MEVSİMLİK ISLIK YARALARI

ON ALTI: Bayram tebrik kartları hizasında, kocaman Yılmaz Güney, Türkân Şoray posterleri olurdu! Artist fotoğrafını kendi hatırası sayanlar, bu fotoğrafları gelin arabalarına ve evlerinin bir köşesine asardı.

ON YEDİ: Her meyvenin bir mevsimi olduğu gibi her mevsimin de bir şarkısı vardı ve bir şarkı bir mevsime yeterdi. Sözgelimi, Vazgeç Gönlüm'le Orhan Gencebay, İkimiz Bir Fidanız'la Hakkı Bulut, Uzaklarda Aramam'la Esengül, Seni Sevmeyen Ölsün'le Tüdanya

dudaklarımızda birer mevsimlik ıslık yarasıydı.

ON SEKİZ: Cuma günleri her nedense hep müzik derslerine tesadüf eder ve biz dersten hep kaçardık. Camilerden yankılanan salâ sesleriyle hüzünlenir, kaçıncı kez seyrettiğimizi unuttuğumuz Hababam Sınıfı'na giderdik. Herkesin gönlünden Ferit olmak geçse de kaderimize Güdük Necmi ya da İnek Şaban düşerdi. Siz, sınıfa girer girmez, sinemada olduğumuzu unutup ayağa kalkardık.

ON DOKUZ: Edebiyat derslerinden çok sıkılır, müfredat dışı kitaplara gönül düşürürdük. Pazartesi gazetelerinde İslâm Çupi okur, içimizden "Öğretmenimiz de edebiyatı İslâm Çupi'nin futbolu anlattığı gibi anlatsa..." derdik.

YAKIŞIKLI SAYGILAR

YİRMİ: Her mahallenin imrenilen ve her nedense Kadir İnanır'a benzetilen bir abisi ve mutlaka körkütük âşık olunan ve her nedense Müjde Ar'a benzetilen bir Fahriye Abla'sı vardı. Efkârlı bir şarkı ya da hüzünlü birkaç dize, ilikleri titreten kanı dellendirmeye yeterdi.

YİRMİ BİR: Fakirliğinden utanmayan, fakirliğini bir madalya gibi göğsünde taşıyan, köşe dönmeyi reddettikleri için enayi yerine konulmayan dürüst ve namuslu işçiler de vardı ve onların fon müziğini en çok da Cem Karaca yapardı. Onlar meydanlarda kocaman kocaman yürürdü ve onlara mahzun, mahur ve yakışıklı saygılar duyulurdu.

YİRMİ İKİ: Uzun saçlar, fovoriler, mini etekler, İspanyol paça pantolonlar; şweps ve Ankara gazozları, çizgi filmli tişörtler ve unuttuğumuz, azıcık kurcalayınca aklımıza geliveren birçok ince duyarlılık, sokaktaki temiz hayat gibi bir sürü şey, Oğuz Aral'ın Gırgır dergisine, Ertem Eğilmez'in Arzu Film'ine taşınmıştı. Ve biz, kendi öykümüzün okuru, seyircisiydik.

YİRMİ ÜÇ: Sonrasında bu hayatlar aşağılandı! Birilerinin gözünde, kariyerini yalnızlık sektöründe yapmış, uyumsuz çocuklardık. 1980 sonrası yalnızlıkları denildi üzüntümüze. Bir şeylerin kopup kopup gidişi ve dönmeyişi kimsenin umrunda değildi. Gelecekleri unuttuklarıydı ve bizim geçmişimiz onların geleceğinden daha temizdi, bilmiyorlardı.

PERDE

YİRMİ DÖRT: Sersem Kocanın Kurnaz Karısı, 11 Ekim 1969'da sahnelenmişti. Bu oyunun final sahnesi muhteşemdi. Final tiradını Haldun Taner'e siz yazdırmıştınız! Hamlet'in "Olmak ya da olmamak, işte bütün mesele bu"su ne denli önemli ve unutulmazsa, sizin harika oyununuzla sahneye taşıdığınız Tomas Fasülyeciyan'ın final tiradı da o denli önemli ve unutulmazdı:

"Zaten aktör dediğin nedir ki? Oynarken varızdır. Yok olunca da sesimiz bu boş kubbede bir hoş seda olarak kalır. Bir zaman sonra da unutulur gider. Olsa olsa eski program dergilerinde soluk birer hayal olur kalırız. Görorum hepiniz gardroba koşmaya hazırlanorsunuz. Birazdan teatro bomboş kalacak. Ama teatro işte o zaman yaşamaya başlar. Çünkü Sarenik'in bir şarkısı şu perdelerden birine takılı kalmıştır. Benim bir tiradım şu pervaca sinmiştir. Hıramuş'la Virjinya'nın bir diyalogu eski kostümlerin birinin yırtığına sığınmıştır. İşte bu hatıralar, o sessizlikle saklandıkları yerden çıkar, bir fısıltı halinde yine sahneye dökülürler. Artık kendimiz yoğuz. Seyircilerimiz de kalmadı. Ama repliklerimiz, fısıldaşır dururlar sabaha kadar. Gün ağarır, temizleyiciler gelir, replikler yerlerine kaçışır. PERDE!"

SEMİH ÖZTÜRK

OSMAN CAVCI -namıdiğer Zampara Seyfettin- Türk sinemasının unutulmaz isimlerinden BEHÇET NACAR'ı, Yeşilçam'ı ve 70'li yılların sinemasını anlattı.

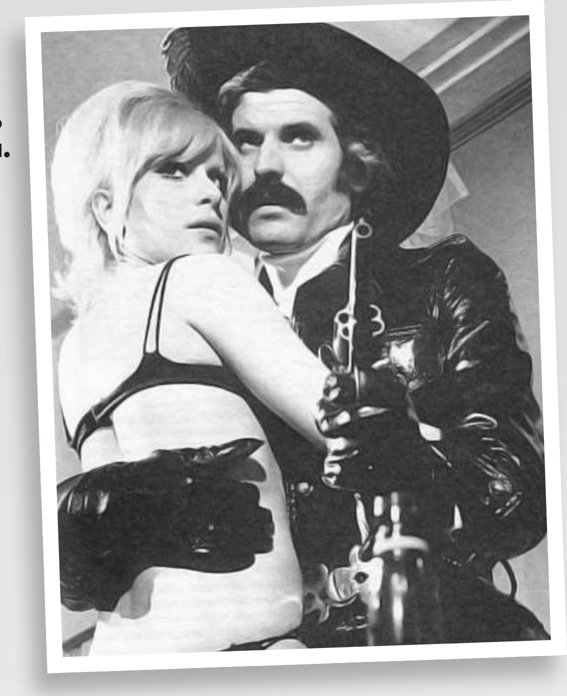

PARÇALA BEHÇET

Behçet Abi taksi şoförlüğü yapıyormuş eskiden. İstanbul çocuğudur kendisi. Sinemaya da merakına başlıyor bildiğim kadarıyla. Behçet hikâyesini de Yılmaz Atadeniz'le yapmış olmaları lazım. Ve çok tutuyor gerçekten. Kullandığımız günlük jargona bile giriyor "Parçala Behçet" olarak. Komik ve aynı zamanda ilgi çekici de. Tutunca, Behçet serisi olan filmler yaptı sonradan.

Ben Behçet Abi'yi filmlerindeki gibi vahşi bir adam zannederdim. Ama öyle değilmiş. Çok efendi, kibar ve nazik biriydi. R harflerini söyleyemiyordu. Bu yüzden özellikle kavga sahnelerinde çok komikti. Her yumruk atışından ağzıyla efekt çıkartıyordu. Birlikte, Deli Balta filminde oynamıştık. Ben Deli Balta'nın arkadaşını oynuyordum. Filmde düşman askerlerine yakalanıp direğe ayaklarımızdan asılmıştık. Behçet Abi'yle beni gerçekten sallandırmışlardı. Dublör kullanmamıştık o sahneyi çekerken. Yönetmen biz direkte asılı dururken başka şeylerle ilgileniyordu. Çok sinirlendim bu duruma. Kovulayım da bu iş bitsin diye küfür edip bağırmaya başladım. Behçet Abi o yıllarda 60 yaşlarındaydı ama çok da dayanıklı bir adamdı. Hiç ses etmedi. Sadece, "Osman, dayan. Boş ver." dedi. Hiç unutmuyorum.

Sonraki yıllarda, Behçet Abi'den bağımsız filmler yaparken kendisinden çok kostüm kiralamışlığım oldu. Tabancalar, polis elbiseleri, makara filmler. Her zaman da verirdi. Borç harç. Hâlâ da borcumuz kalmıştır yani. Çok yardım etti. Bunu da dillendirirdi. Öğrencilere de aynı şekilde malzemeler verirdi. "Geri gelmiyor, alıp götürüyorlar." diyordu. "Geri gelse başkasına da vereceğim ama gelmiyor." En çok bu konuda şikayet ederdi. Ama haklıydı. Yazıhanesi depo gibi olmuştu. Mesela Arap Celal onun yazıhanesinde yaşardı. Hep görürdüm. Kostüm, aksesuar kiralayarak sürdürüyordu hayatını. Diğer taraftan yapımcılıkla da uğraşıyordu.

Bence sinema fantastik, avantür bir şey olmalı. Yani gerçeküstü bir dünyayı anlatmalı. Bunun dışındaki sinemayı sevmiyorum. Behçet Nacar'ın yaptığı işler biraz öyleydi. C sınıfı, B sınıfı filmlerdi belki ama ruhu olan işlerdi. Bugüne kalmış işler. 80'li yıllardaki filmlerin bile çoğu bugün hatırlanmaz. Yapılan şeyler modaydı çünkü.

70'lerdeki komediler de çok başarılıydı aslında. Ertem Eğilmez'in yaptığı komedi filmlerinin üstüne hâlâ çıkılamıyor. Kırk sene olmuş hâlâ reytig rekorları kırıyor televizyonda. Gülen Gözler, Tosun Paşa, Süt Kardeşler... 60'ların, 70'lerin dünyası daha fantastik bir dünyaydı çünkü. 80'de o dünya kalmadı. Şu anda bambaşka şeyler yaşıyoruz tabii. Gerek internet gerekse televizyon tarafından her şey çabuk tüketiliyor. Çok az şey kalacaktır geriye. Ben o dönemde yapılan seks filmlerinden hiç rahatsız olmadım. Onlar da bir parçasıydı yaşadığımız hayatın.

Erotik film furyası televizyonun tam da yeni çıktığı dönemlere rastladı. 1972 yılında pazartesi cuma hariç her gün yayına başlanınca kimse evinden çıkmaz oldu. Çünkü yeni bir şeydi televizyon. O dönemde gerçekten iyi diziler de vardı. Görevimiz Tehlike, Kaçak gibi. Hal böyle olunca önce tiyatrolar sonra da sinema salonları boşaldı. Seyirciyi tekrar yakalamak için böyle bir şeye ihtiyaç duydular sanıyorum. Ama ilk başladığında seks filmi denemeyecek kıvamdaydı. Sadece afişler ve isimler erotikti. Kayıkçının Küreği, Beş Tavuk Bir Horoz gibi filmler. Ama filmin içine baktığınızda aslında çok da öyle bir durum yoktu. En fazla bikinili kalıyorlardı zaten. Ya da sadece göğüs gösteriliyordu. Ve aynı dönemde bütün dünya sineması aynı krizi yaşıyordu. Televizyon çıkmış ve yaygınlaşmıştı. Bizimkiler de İtalyanlardan etkilendi diye düşünüyorum. Türkiye'de seks filmleri döneminin başlangıç filmini Beş Tavuk Bir Horoz olarak kabul ederler.

12 Eylül'le beraber seks filmlerini de bitirdiler. O tür filmlere yasak geldi. 1981 gibi de bitti o dönem. O zamandan bu zamana televizyonun zaferiyle ilerledi her şey. Ne yazık ki televizyon hâlâ önde. Salonlar küçülüp daha çok film yapılmaya başlanınca sinema da iş yapmaya başladı gibi ama sinemadaki yerli yapımların çoğu televizyon konseptli aslında. Oyuncu kadrosundan konu seçimine kadar televizyon dizilerine çok benziyor. Bunun da kendine göre sebepleri olabilir. Sinemada tutmazsa televizyona dizi yaparız gibi bir şey de olabilir. Biraz formüllü işler olduğunu düşünüyorum. Mesela bir çocuk koyuyorlar ki filmin çocuk müşterisi de olsun. TV'de sevilen bir kadın oyuncuyu seyirci potansiyeli yüksek diye alıyorlar ya da. Dolayısıyla ruhsuz işler çıkıyor ortaya.

KAAN ÇAYDAMLI ve METE AVUNDUK... Kaybedenler Kulübü'nün başkanları... 1990'ların başından bu yana, Türkiye'de güçlü bir rüzgar estirdiler. Maceraları iki sinema filmine konu oldu. Dinleyicisi, okuru, takipçisi olduğumuz iki arkadaşımız Kaan ve Mete, OTfilmlerle'ye konuştu.

OĞUZ ATAY BANA KAHVE YAPTI

(KAAN ÇAYDAMLI)

"Ölümün olduğu yerde, daha ciddi ne olabilir?"

KAYBEDENLER "LOSER" DEĞİL

Kaybedenler Kulübü radyodan önce vardı. Yayınladığımız kitaplarda "6:45 Yayın bir Kaybedenler Kulübü tribidir" yazıyordu. Mevzu Kadıköy'e dayanıyor. Kaybedenler Kulübü tabirini ilk Levent Erseven kullanmıştı sanırım. Stüdyo-İmge dergisinde. Cağaloğlu'ndaydı yeri. Biz de tekke gibi gidiyorduk oraya.

"Loser" Amerikancası, "zavallı" gibi bir şey. Bizim "Kaybedenler" haysiyetli bir mana taşıyor.

Belki Tutunamayanlar'ın bizim kuşak versiyonu gibi düşünülebilir. Temel kaynaklarımızdan biri de Oğuz Atay. O zaman roman hayatımızı darmaduman etmişti. Onun üzerine bir şeyler inşa ettiğimiz söylenebilir.

OĞUZ ATAY'IN ODASI

İTÜ'de öğrenciydim. 1982-89 arası. Tanıştım Oğuz Atay'la ben. Neskafe yaptı bana Oğuz Atay. Tek bilgisayar İTÜ'deydi o yıllarda. Taşkışla'da. Devasa, makaralı, bir bina gibi geliyordu bana o makine. Babamın sınıf arkadaşlarından Profesör Günay Özmen (Bir Bilim Adamı'nın Romanı'nda da geçer kendisi)... Oğuz Atay'la odayı paylaşıyorlardı. Taşkışla'dan girdiğinde sola dönünce ilk ya da ikinci oda. Neskafe'nin olmadığı yıllar. Uçakla geliyor buraya, başbakan filan sipariş ediyor. Neskafe, evlerde vitrinlerde tutulurdu, gümüş tepside, misafir gelince ortaya çıkan haysiyetli bir ikramdı. Alamancılar getirirdi genelde. Neyse, ben girdim Günay Hoca'ya bir şey demek için, yanında Oğuz Atay. Atay, Demiryolu hocasıydı. Günay Hoca da Yapı Statiği. Demiryolu çok keyifli, çetrefilli konudur. İngiliz İmparatorluğu tarihi gibidir. Neyse, girdim hoşbeş oldu. "Kahve içer misin?" dediler. "İçerim" dedim. Bir tüp ocakta, Oğuz Atay cezveye süt ve Neskafe koyarak ısıttı ve bana ikram etti. Kahve sunan kişinin Oğuz Atay olduğu, Bir Bilim Adamı'nın Romanı'nı okuyunca netleşti bende tabii.

Kaybetmeyen hiç kimse yoktu aslında.

TUTUNAMAYANLAR'I OKURKEN

Enteresan olan şuydu, 111 No'lu amfide okudum ben. Tutunamayanlar'ı da o günlerde okuyordum. Sanırım lineer cebir dersiydi. Hoca, birbirine doğru giden iki trenin arasında gidip gelen arının ezilme anını hesaplamaya çalışıyordu. Diferansiyel filan. Amfinin arka çıkış kapısı gıcırdardı. Biz de çaktırmadan çıkabilmek için en sondaki sıranın oturağını kırıp, gıcırdamasın diye oraya stabil bir basamak yapmıştık. Aynısını Tutunamayanlar'da okuyunca ürperdiğimi hatırlıyorum.

***

6.45'in ilk kitabı 1989'da basıldı: Enis Batur, Koma Provaları. Sonra bir John Lennon bastık. Hatay'da bir Rolls-Royce, Camera Lucida, James Joyce Bütün Şiirler... Öyle devam etti işte.

HOŞUMUZA GİDEN BİR TV DİZİSİ

Kent FM'de Gece Fanzini diye bir program yapıyordum ben. Mete de Aşırı Doz diye bir program yapıyordu. Kadıköy'deydi Kent FM. Sonra kapandı. O sırada Açık Radyo kuruluyordu. Benim mühendislik ofisi Gümüşsuyu'ndaydı. Kent FM de oraya taşındı. Açık Radyo'da program yaparken teknik masadaki Mete'ye laf atmaya başladım. Sonra baktık ki daha sık konuşuyoruz camın arkasından. Böyle bir format oluştu. Kent FM "Buraya gelin" diye teklifte bulundu. Gittik. Televizyonda, Midnight Caller dizisi yayınlanıyordu: Eski bir polis, gece yayını yapıyor. Hoşumuza gitmişti...

PINK FLOYD VE KAHTALI MIÇI

Bize hep soruyorlardı: "Nihilist misiniz, anarşist misiniz, devrimci misiniz, Darwinist misiniz?.." Hepsiyiz galiba.

Richard Brautigan, Kurt Vonnegut, Philip K. Dick'ten bahsediyor, Led Zeppelin'in ardından Orhan Gencebay çalıyorduk. Arthur C. Clarke ve Kahtalı Mıçı... Neşet Ertaş'tan Mahsuni'ye, Pink Floyd'dan adı duyulmamış alternatif gruplara...

MÜDANASIZ HOŞGÖRÜ

Hiç kimseye mesafeli durmadık. Kapımız herkese açık. Sultanahmet'teki Müslüman ve entelektüel oluşumlardan tut, Kuzguncuk'taki hali vakti yerinde entellere kadar ya da Piç Osman'ın taksi durağına, Kasımpaşa Gençler Kıraathanesi'ne kadar çok renkli bir kitlemiz vardı. Ve onlar da bir arada durabildiklerini fark ettiler. Çünkü paylaştığımız şey aslında o yıllarda da hiç olmayan serinkanlı bir hoşgörüydü. Müdanasız bir hoşgörü. Kuşbeyin aradı ney üfledi onu dinledik... Brit aradı, Manisa Bad'lik Amiri aradı "Her insan ölecek yaştadır" dedi...

RADYODA İKİ SAAT SUSTUK

Radyolar ikiye ayrılmıştı: Yabancı istasyonlar ve yerli istasyonlar. Barlar ikiye ayrılmıştı: Türkü barlar, rock barlar... Arabesk aşağılanırdı. Bir tahammülsüzlük ve dehşet bir önyargı vardı. Ya sol entelijansiyasındansın ya da sağ. Bir araya gelemiyorsun. Hep kuşkuyla bakılıyor, yargılanıyorsun. İlk "Yalnızlar Partisi"nde Orhan Gencebay'ı koyduğumuz anda şalterleri indirdiler. Çünkü orada arabesk yasak. Millet çakmakları çıkarıp şarkıyı sonuna kadar söyledi.

***

Radyoda bir şey söylüyoruz, telefonda insanlar kahkahalarla gülüyor. Komik olduğumuzu öyle anladık. Hâlbuki o bizim doğal halimizdi. Kaybedenler Kulübü'nde sahte veya yapay bir şey yoktur. Neyse onu koyduk. Bir programda hiç konuşmadık mesela, sadece nefeslerimizi, sigara yakışımızı, içişimizi dinledi insanlar. Konuşacak halde değildik, içimizden gelmiyordu. İki saat kadar sürdü bu yayın. Bir keresinde stüdyoda maç yaptık, yani gazoz kapağıyla bayağı futbol oynadık.

SERSERİLİK DE VARDI, AŞK DA

Evet, doğrudur, bir "pompa" mefhumu ortaya attık ve

İllüstrasyon: Rewhat

cinselliği biraz mekanikleştirdik. Belki bir ölçüde normalleştirdik. Ama bir taraftan da kara sevda durumunu da muhafaza ettik. Yani kara sevdalı ve serseri. Eh, bugün için bir maço çelişkisi bu. Ama o zaman paradoks çağına giriyorduk. Deleuze devredeydi. Elbette insanlar işin ironisinin, oradaki kara mizahın, felsefi anlamda hepimizi kuşatan çaresizliğin farkındaydı. Kaybetmeyen hiç kimse yoktu aslında. Bunu anlamak ayrı bir şey, bir bilinç meselesiydi belki. Hakkında fazla da konuşamayız. Anlayan, konuyu değiştirir...

ORTAK DOSTUMUZ SILVER SURFER

Mete ile birbirimizi tamamladık. Müzik bilgisi benden fersah fersah ileridir. Bir de çizgi roman aşkımız vardı. Kent FM'de Mete'nin programı benden önceydi. Bir gece elimde Silver Surfer gördü. Oradan muhabbet açıldı, derinleşti. Ahbaplığımız Silver Surfer tavassutuyla oldu. Sıkı koleksiyoncudur Mete.

***

Bazen şakasını yapıyoruz: Ertuğrul Gazi var filmi yapılan, Kanuni var bir de biz Kaan ile Mete varız. Tarihe şan veren Türk kontenjanından!

Yönetmen bizim evden çıktı: İlk filmde Rıza'nın (Kocaoğlu) oynadığı karakter aslında Mehmet Ada Öztekin.

ERKEKLER KİTAP OKUMAYA BAŞLADI

2018'de, bugün dönüp baktığımda... 6:45, Kaybedenler Kulübü, Standart FM, Trip, kitaplar, fotoğraflar, filmler... Aslında normal bir adamım. Böyle yaşadık, böyle oldu. Birtakım bedeller de ödedik. Sanırım en önemlisi, erkeklerin kitap okumasının ayıp bir şey olmadığını göstermiş olmamızdır.

***

Ben hâlâ radyonun çok güçlü olduğuna inanıyorum. Eğer doğru şey yapıyorsan karşında da muhakkak onu alacak birileri oluyor işte. Çok acayip.

NEJAT'A MI BENZİYORUM?

Nejat'la (İşler) ilk filmden önce tanıştık, karşılıklı oturduk, bir şeyler içip konuştuk. Filmi izlerken hayran oldum. Kendimde farkında olmadığım hareketleri gördüm. O hareketleri yaparken "Acaba Nejat'ı mı taklit ediyorum?" şüphesine kapıldım. Beni canlandıran adama mı dönüşüyorum? Zaten canlıyım, beni daha ne kadar canlandırabilir? Karmakarışık bir durum.

RADYO, YALNIZLARIN İÇ SESİ

(METE AVUNDUK)

"Yaşayan efsane" filan gibi hissetmiyorum. Kendimi öyle bir yere koyacak değilim. Umarım o duruma gelmem.

Radyo, çok büyük bir şey. İnsanlara tek başına kaldıklarında akranlık ediyor.

Kitapların, dile gelip karmakarışık konuştuklarını düşün. Radyo öyle bir şey. Yalnızların iç sesi gibi.

DÖVÜŞ KULÜBÜ'NDEN FARKIMIZ

Kaybedenler Kulübü, Dövüş Kulübü'nden farklı. Bir kere Kaybedenler Kulübü gerçek. Var yani. Hayal ürünü değil. Veya en azından gerçekleşmiş bir hayal.

KAAN VE BEN

Kaan (Çaydamlı) ile aramızda bir kader ortaklığı var. Biz iyi bir tesadüfüz. Ve biliyorsunuz ki tesadüf diye bir şey yoktur. Bizi kaos mu bir araya getirdi, dualar mı, ne, bilemezsin ki.

"VAY BE, FİLMİM YAPILDI!"

Kaybedenler Kulübü Yolda'yı henüz izlemedim çünkü daha vizyona girmedi.

Henüz hayattayken filmi çekilen çok fazla insan yok. Ama öyle "Vay be, filmim yapılıyor" gibi hissedemiyorum.

Birileri çok üstüme varırsa, belki "Haddini bil kardeşim, benim filmim var!" diyebilirim. Gelgelelim, o kadar sıkışmam ben.

FELSEFİ BİR DENEY GİBİ

Yiğit (Özşener) beni çok iyi anladı. En başından beri. Beni aldı ve adeta ilerletti. Bana şaka yollu, "Yaşamıyor olsanız, sizi canlandırmak daha kolay olurdu, daha rahat oynardık" demişliği var. Acayip bir iş hakikaten. Ama Yiğit çok iyi kalktı bu işin altından.

Yiğit'in canlandırdığı Mete'nin bana çok benzediğini söyleyebilirim. Benim gibi yürüyor, benim gibi bakıyor. Çok isabetli oynuyor. Bazen "Vay be, ben böyle miyim, iyi görünüyorum" diyorum. Yiğit'e bakınca kendimi beğeniyorum yani. Felsefi bir deney gibi. Başkasına bakıp kendini görmek de bize kısmetmiş.

1971 doğumlu CHARLIE BROOKER, herkesin hem rahatsızlık duyarak hem de hayranlıkla izlediği Black Mirror dizisinin senaristi. 6 kitap yazan Brooker, 2000 yılından bu yana televizyon eleştirmenliği yaptı. Sonunda dayanamayıp teknoloji ve insan arasındaki ilişkiye dair senaryolar yazdı. BLACK MIRROR böylece doğmuş oldu. Brooker herkese gayet makul görünen korkunç ihtimaller üzerine kuruyor hikayelerini. Charlie Brooker'ın hayat ve teknoloji üzerine söyledikleri eminim size de ilginç gelecek.

PROBLEM TEKNOLOJİDE DEĞİL, İNSANLARDA

FAZLA FOTOĞRAF ÇEKİLİYOR

Herkes durmaksızın fotoğraf çekiliyor, poz veriyordu. Gerçekten var olduklarını kanıtlamak istercesine...

***

Umarım kitabımı seversiniz. Sevmezseniz de önemli değil. Mesela güvenlik için kullanabilirsiniz. Bir hırsızın omurgasına yeterince sert vurursanız, onu bayıltabilirsiniz. Ya da sayfaları koparıp bir zırh yapar, ejderhalarla savaşırsınız. Artık bu kitap sizin. Onu her türlü çılgın emelinize alet edebilirsiniz.

***

Yazdığım TV eleştirileri özellikle medya çalışanları arasında çok tuttu. Çünkü aslında hepsi gizliden gizliye kendisinden nefret ediyor ve ölmek istiyor. Öyle değilse bile en azından öyle olmalı...

***

TV eleştirmenleri doktorlardan, hemşirelerden ve öğretmenlerden daha kutsal bir iş yapıyor. Bütün gün evde kalıp gündüz kuşağı kadın programlarını izlemeyi kolay mı sanıyorsunuz?

ETKİLENDİĞİM YAZARLAR

Black Mirror'ı yazarken filmlerden, dizilerden, bilgisayar oyunlarından ve edebiyattan etkilendim. Etkilendiğim yazarlar arasında Joseph Heller, Douglas Adams ve Richard Brautigan başta geliyor.

***

36 yaşındayım ve kulüplere gitmek için çok yaşlı olduğumu hissediyorum. Belki de bu yüzden nefret ediyorum. Ama bir dakika, 19 yaşındayken de nefret ederdim. Özellikle sigara yasağından sonra, kim ter ve jöle kokusu içinde, muhabbet edilemeyecek kadar sesli bir ortamda 7 saat geçirmek ister? Eğer amacınız dans pistinde ilkel danslarınızla sevgili bulmak ya da çiftleşmekse, korkarım medeniyeti tersine çevireceksiniz. Bir sonraki hareketiniz ne olacak, ateşi bulmak mı?

HAKKIMDA EL ÂLEM NE DÜŞÜNÜYOR?

Ortamdaki herkes dış görünüşü için fazlasıyla zaman harcamıştı. Eskiden böyle insanlar bana kendimi kötü hissettirdi şimdi onları sadece yürüyen özgüvensizlik tabelaları olarak görüyorum. Diğer insanların onlar hakkındaki fikirlerine köle olmuşlar.

***

Genel olarak dünyanın gidişatından umutluyum. Kuzey Kore'yle ABD arasında savaş çıkmayacağına inanıyorum. Trump'ın Amerika'sında herkes kutuplaşmış ve gergin görünüyor. Bu kadar gerginlikten sonra daha da kötü olamaz, sadece işler iyiye gidebilir diye düşünüyorum.

***

Temel problem pastanın eşit dilimlere bölünmemiş olması. Bence sorunun ana nedeni bu. Ama bana nasıl çözüleceğini sormayın, hiçbir fikrim yok.

***

Herkes durmaksızın fotoğraf çekiliyor, poz veriyordu. Gerçekten var olduklarını kanıtlamak istercesine...

TWITTER: KAPANMA SAATİ GELMİŞ BİR BAR

Twitter kapanma saati gelmiş bir bar gibi. Her şey yolunda gidebilir ya da son dakikada büyük bir kavga çıkabilir.

***

Black Mirror aslında hem komedi hem dram. Türü, izleyicinin nasıl gördüğüne bağlı.

***

Problem teknolojide değil, insanlarda.

***

Tinder, romantizmin oyuna dönüştürülmüş hali. Romantizmin Pokemon Go'su. Ve araştırmalara göre, Tinder kullananlar partner seçerken hep "Ya daha iyisi varsa?" düşünüyorlarmış. Ama gerçek hayat deneyiminden biliyoruz ki her zaman daha iyisi yok...

AKILLI TELEFON KANSERİ

Sigara içtiğim zamanlarda sabah kalktığımda ilk iş olarak çakmağa uzanırdım. Şimdiyse akıllı telefonuma uzanıyorum. Bundan 30 yıl sonra çekilen dizilerde, günümüzü canlandıracaklar. Bizim şimdi Madmen'i izlediğimiz gibi olacak. İzleyiciler diyecek ki "Şunlara bak, toplantılarda bile sürekli telefon kullanıyorlar. Tabii o zamanlar başparmak kanseri olabileceklerini bilmiyorlardı."

***

Sürekli mucizevi yeni teknolojik buluşlar yapıyoruz. Ama getireceği sonuçları düşünmüyoruz. Periscope ilk çıktığında muhteşemdi. Sonra Periscope'ta canlı yayında, gözümüzün önünde biri vuruldu. Yeni buluşlar yapabiliyoruz ama onlarla birlikte gelişemiyoruz.

KADINLAR!

NEDEN HÂLÂ DÜNYAYI YÖNETMİYORSUNUZ?

Hayatta hiçbir şey siyah ya da beyaz değil. Gri de var, hatta tam grinin 50 tonu. Herkesi ve her şeyi cezalandıran, sonunda herkesin becerildiği bir hikaye.

***

Kadınlar! Neden hâlâ dünyayı yönetmiyorsunuz?! Dürüst olmak gerekirse bana hayal kırıklığı yaşatıyorsunuz. Erkekler hâlâ fazlasıyla dominant ve testosteron sarhoşluğuyla politikadan ekonomiye, doğadan dine kadar her şeyi batırıyorlar.

***

Eğer teknoloji bir çeşit uyuşturucuysa, ki öyle gibi görünüyor, o zaman zararları neler?

***

Aslında teknoloji yanlısıyım. Ama aynı zamanda da hep endişeliyim. O yüzden hep en kötü senaryoyu düşünüyorum.

***

Bence sosyal medya çok güçlü bir araç. Ancak insan türü olarak onu henüz nasıl kullanabileceğimizi çözemedik. Sanki birdenbire vücudumuzda bir kuyruk çıktı ve şu anda o alışamadığımız yeni uzvumuzla tüm mobilyaları deviriyoruz.

Hazırlayan: Elvan Gazo

İSTANBUL KÜLTÜR SANAT VAKFI İKSV TASARIM

Bienal Sponsoru VitrA

FARKLI BAKARAK NE ÖĞRENİ-RİM?

OT'UN KATKILARIYLA YAYIMLANMIŞTIR.

GİRİŞ ÜCRETSİZ

OKULLAR OKULU

4. İSTANBUL TASARIM BİENALİ

AKBANK SANAT
ARTER
PERA MÜZESİ
SALT GALATA
STUDIO-X İSTANBUL
YAPI KREDİ KÜLTÜR SANAT

22.9.–4.11.2018

istanbultasarimbienali tasarimbienali

#OKULLAROKULU #ASCHOOLOFSCHOOLS

iksv kurucu sponsor Eczacıbaşı iksv resmi sponsorlar taşıyıcı DHL konaklama THE MARMARA COLLECTION

Turkey İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Aşağı bakıyorsanız, asla gökkuşağını göremezsiniz.

CHARLIE CHAPLIN